

č. 11-2012

MESAČNÍK O FILMOVOM DIANÍ NA SLOVENSKU

WWW.FILMSK.SK

film.sk

CENA 1 €

ROZHOVOR

► Jana Bučka

TÉMA

► Investigatívna
dokumentaristika
po roku 1989

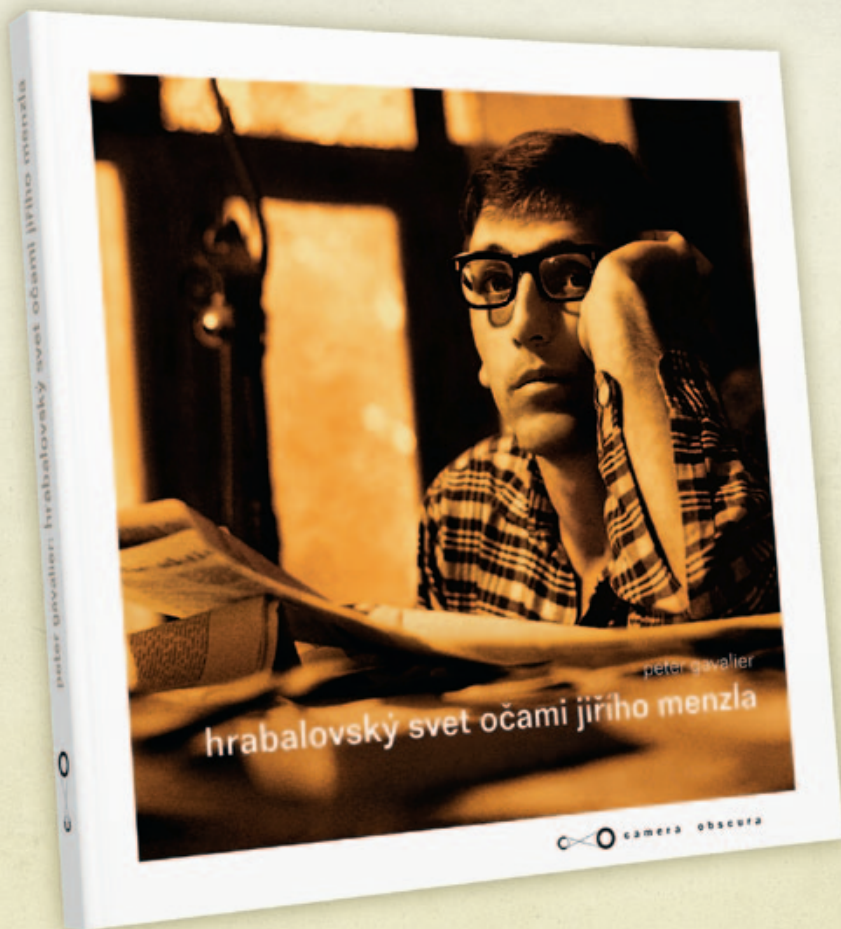
NOVINKY

► Cigáni idú do volieb
► Od Fica do Fica

RECENZIA

► Konečná uprostred cesty
► Lovci hláv

Štúdia pojednáva o šiestici filmových diel **Jiřího Menzla**, v ktorých sa tento mimoriadne úspešný a uznávaný režisér pokúsil sebe vlastným, neopakovateľným spôsobom adaptovať šesť literárnych predlôh fenomenálneho českého spisovateľa **Bohumila Hrabala**.

CENA: **7,30 €**

Od októbra 2012 v predajni **Klapka.sk**,
v **Kine Lumière** a vo vybraných kníhkupectvách

NA ÚVOD

Čas plynie a polahky sa môže stať, že keď sa človek pozrie na udalosti pred desiatich-dvadsiatich rokov, vidí akúsi nahrubo natretú fasádu toho, čo žil. Vybledli od-tiene aj tiene, v pamäti utkvelo zopár výrazných obrazov, na ktorých už zapracovala fantázia a spomienkový optimizmus prekrýva to ťaživé, problematické, podozrivo nejednoznačné a podvratné.

Tento mesiac sa bude opäť hovoriť o novembrových udalostiach roku 1989, o Nežnej a o zmenách, ktoré priniesla. Bolo ich neúrekom vrátane tých ťaživých, problematických, podozrivo nejednoznačných a podvratných. Azda by mohlo byť zaujímavé pozrieť sa na to, či slovenskí dokumentaristi nabrali po revolúcii guráž venovať sa i tým rozporuplným, obchádzaným, konfliktným témam, ktoré to boli a ako ich filmári uchopili.

Téma aktuálneho čísla Film.sk teda znie „investigatívna dokumentaristika po roku 1989“. Viackrát sa v nej spomína meno Zuzany Piussi, ktorej je venovaná aj rubrika Novinky. Píšeme v nej o režisérkinom filme *Od Fica do Fica*, ktorý sa do kín dostane 17. novembra. A tento mesiac má distribučnú premiéru aj ďalší nový dokument – *Cigáni idú do volieb* v réžii Jaroslava Vojteka.

Dokumentárna tvorba má v tomto čísle veľký priestor a týka sa jej i rozhovor. Hovoríme totiž s režisérkou Janou Bučka a isto sa s ňou dá súhlasit', keď vraví o dôležitosti investigatívneho dokumentu, o tom, že by sa mal nakrúcať. „Ale kto sa na to dá?“ pýta sa zároveň.

► **Daniel Bernát**

▪ FOTO: Peter Procházka

Dado Nagy,
moderátor, publicista, literárny znalec

Som odchovancom filmového klubu kina Mladost na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave. Každý deň nový film, niekedy dva. Videl som ich tam stovky – od Felliniho, Tarkovského, Kurosawu cez historické veľkofilmy až po úplné úlety a somariny. Nikdy som však z kina neodišiel pred koncom filmu. Možno preto, lebo rovnako ako filmy ma zaujímali miestni štamgasti.

Svoj naj slovenský film som však paradoxne nevidel v kine Mladost', ale večer v televízii. Koniec koncov, ide o televízny film. Bol nakrútený v roku 1969 na farebný materiál Eastman color. *Sladké hry minulého leta* – inšpirované poviedkou Guy de Maupassanta. Scenár Alta Vášová, kamera Dodo Šimončič a réžia Juraj Herz. To bol absolútny zásah a dojíma ma dodnes. Svojou krásou, nehou, nostalgiou, smútkom, ale aj obrovskou radosťou zo života.

Tento letne rozmarný impresionistický príbeh sa odohráva v predminulom storočí. Päť mladých mužov a krásna mladá práčka Muška (Jana Plichtová) chodia spolu v lete na ostrov. Ich vzťah je plný sexuálneho napätia, túžby, roztopašných hier, žiarlivosti, humoru, mužského doberania, ale predovšetkým je oslavou krásy pomínuteľnej chvíle. Dodnes obdivujem jednotlivé scény, dialógy, kameru, atmosféru a najmä vkus, s akým Juraj Herz tento televízny film natočil. Téma je veľmi blízka japonskej poetike. Dnes tu si a zajtra už nie. Zachyť tú chvíľu a zapíš si ju do srdca. Pre mňa zostáva Jana Plichtová erotickou ikonou slovenského filmu. Na to, čo zo seba v *Sladkých hrách minulého leta* vyžiarila, nemôžem zabudnúť.

MOJE OBľUBENÉ SLOVENSKE FILMY

24

Film.sk

Mesačník o filmovom dianí na Slovensku (13. ročník)

Vydavateľ:

Slovenský filmový ústav

Adresa redakcie:

Film.sk

Slovenský filmový ústav

Grösslingová 32

811 09 Bratislava

TEL.: 02/57 10 15 25

FAX: 02/52 73 32 14

E-MAIL: film.sk@sfu.sk

Séfredaktor:

Daniel Bernát

Redakcia:

Mariana Jaremková

Redakčná rada: Peter Dubecký

generálny riaditeľ SFÚ

Alexandra Strelková

riaditeľka NKC – SFÚ

Marián Brázda

vedúci edičného oddelenia SFÚ

Miroslav Ulman

odborný referent Audiovizuálneho

informačného centra SFÚ

Eva Blašková

vedúca predajne Klapka.sk

Simona Nótová-Tušerová

tlačová tajomníčka SFÚ

Štefan Vraštiak

tajomník KFN SSN

Jazyková redakcia:

Jaroslav Hochel

Design & grafická úprava:

ma.LMTD

Tlač: Dolis, spol. s r. o.

Uzávierka čísla 11/2012:

24. 10. 2012

Foto na titulnej strane:

Od Fica do Fica – LEON Productions

Film.sk vychádza

s podporou MK SR.

ISSN 1335 – 8286

Akkoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafov vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.
 © Slovenský filmový ústav

- 03 PLUS / MÍNUS MESIACA
- 04–09 KALENDÁRIUM
- 10–11 KALENDÁRIUM: MFF Bratislava
- 12–18 PREMIÉRY v kinách
- 18 OHLASY: 20. MFHF Poprad
- 19 Správy Z FILMOVÉHO DIANIA
- 20–21 NOVINKY: Cigáni idú do voľieb podľa Jaroslava Vojteka
- 22–23 NOVINKY: Od Fica do Fica podľa Zuzany Piussi
- 24–27 ROZHOVOR: dokumentaristka Jana Bučka
- 28–30 TÉMA: Investigatívna dokumentaristika po roku 1989
- 31 OHLASY: Dedičstvo socializmu – konferencia v Maribore
- 32–33 RECENZIA: Lovci hláv podľa Mortena Tylduma
- 34–35 RECENZIA: Konečná uprostred cesty podľa Andreasa Dresena
- 36–37 AKTUÁLNE: DVD ponuka SFÚ
- 38–39 FILMOVÉ PUBLIKÁCIE / KLAPKA.SK
- 40–41 DVD NOSIČE / ČO ROBIÁ slovenskí filmári
- 42 IN MEMORIAM: herec Elo Romančík
- 43 SVET SPRAVODAJSKÉHO FILMU: Týždeň vo filme
- 44–46 TIPY MESIACA: Kino Lumière + PROGRAM
- 46 VÝROČIA
- 47 Správy Z FILMOVÉHO DIANIA
 a uzávierky na granty a podporné programy
- 48 STALO SA ZA 30 DNÍ

PLUS / MÍNUS MESIACA

Tina Diosi, scenáristka, režisérka a producentka: „Plus: Veľmi ma tešia prípravy a už niekoľkomesačná spolupráca s kolegami dramaturgmi a scenáristami na česko-slovenskom projekte *Colnica – Celnice*. Je to prúdenie inšpirácie cez hranicu tam a späť a zároveň prísľub, že vznikne niečo výnimočné. Dramaturg Marek Leščák a scenáristky Biba Bohinská, Diana Kacarová, Naďa Clonz a Alexandra Ševčíková, to sú tí ľudia na Slovensku, ktorí mi robia radosť a pomáhajú so vznikom veľkého projektu. Samozrejme, pripájajú sa k tomu kolegovia v Česku. Naše dokudialógy a talkshow v jednom obsahujú 26 pôvodných slovenských a českých filmov, ktoré s podporou Českej televízie a Slovenskej televízie uzrú svetlo sveta azda už na jar budúceho roka. Potešil ma aj vznik digitalizovaného nekomerčného kina Nostalgie v nových priestoroch. Vďaka šikovnosti bratov Gavalierovcov a ich podporovateľov konečne zavial do kinárstva v Bratislave nový vietor, veď čo by sme my filmári robili bez dobrých kín. Mínus: Ešte stále pociťujem obrovský rozdiel v počte digitálnych kín i v distribúcii a počte kín na Slovensku a v Česku, ktoré by sa venovali pôvodnej európskej, slovenskej aj českej tvorbe a priniesli by divákovi to zaujímavé a alternatívne, čo v Európe vzniká a čo máme možnosť vidieť na festivaloch. Toto je slovenské kultúrne mínus. Kultúra založená na shoppingovaní neurobí ľudí šťastnými...“

Ladislav Kaboš, režisér: „Momentálne nakrúcam dva časozberné dokumenty: *Krvavé piesky Líbye a Všetky moje deti*. V tom druhom vystupuje farár Maroš Kuffa, na Slovensku známy ako človek, ktorý vracia alkoholikov, bezdomovcov a kriminálnikov späť do spoločnosti. Teraz sa vydal na ‚rómsku misiu‘. Hľadá riešenia, ako pomôcť najchudobnejším Rómom v osadách. Keď za ním prišla Beáta – Rómka z osady – s trojročným dievčatkom, ktoré pohrýzol potkan, Marián sa rozhodol navštíviť jej chatrč. Keď videl na vlastné oči, v akých podmienkach sa žije v osade, bol zhrozený. Pomoc Rómom nie je jednoduchá a veľa predchádzajúcich pokusov stroskotalo. Marián vraví: ‚Keď dávaš bezdomovcom peniaze a jedlo, iba podporuješ bezdomovecťvo. Musíš ľudí naučiť, aby si vedeli zarobiť a kúpiť jedlo. Keď raz dáš, chcú už stále. Preto sa musia naučiť postaviť si jednoduchý domček vlastnými silami.‘ Maroš sa snaží nájsť v osade Rómom, ktorí ovládajú nejaké remeslo – aspoň trochu. Vznikli prvé skromné príbytky. Maroš Kuffa sa stará o 250 ľudí v Žakovciach a teraz pomáha aj Rómom v osadách. Nečaká vďačnosť. Minulý rok ho v osade napadli sekerou, bolo to len o vlások... Každá návšteva osady prináša riziko. Minule sa na mňa pozrel ustaraným pohľadom a so šibalským úsmevom: ‚Si sa vyspovedal?‘ Zháčil som sa. Ani nečakal na odpoveď, naštartoval starú aviu vrchovato naloženú nábytkom, doskami a plechom na strechy a vydal sa smerom k osade. Pridali sme sa k nemu. Príbeh Marošovej ‚rómskej misie‘ zaujal aj chorvátskych filmárov zo Záhrebu, ktorí pripravujú pre Al-Džazíru cyklus dokumentov venovaný režisérom filmov o ľudských právach. Kedže si do jedného dielu vybrali aj mňa, pozvem ich do rómskej osady. Azda moju ponuku neodmietnu...“

Filmové podujatia na Slovensku ►

6. september – 31. december

(32 SLOVENSKÝCH MIEST – BANSKÁ BYSTRICA, BANSKÁ ŠTIAVNICA, BRATISLAVA, BREZNO, BYTČA, DOLNÝ KUBÍN, HANDLOVÁ, HUMENNÉ, KEŽMAROK, KREMnica, LEVICE, LUČENEC, MALACKY, MARTIN, MODRA, NÁMESTOVO, NITRA, NOVÉ MESTO NAD VÁHOM, PEZINOK, PIEŠŤANY, PREŠOV, PRIEVIDZA, PÚCHOV, RIMAVSKÁ SOBOTA, SEREĎ, SNINA, SPIŠSKÁ NOVÁ VES, ŠALA, TOPOĽČANY, TRENČÍN, TRNAVA, TURČIANSKE TEPLICE)

18. Projekt 100 – 2012

Projekt 100 tento rok opäť predstavuje desiatku výnimočných filmových diel a tentoraz aj jeden archívny špeciál. Počas štyroch mesiacov trvania prehliadky si diváci môžu pozrieť päťicu klasických kinematografických diel, ktoré preveril čas, a päťicu najnovších filmov významných svetových režisérov. Program tvoria snímky *Rozchod Nadera a Simin*, *V tme*, *Hanba*, *Chlapec na bicykli*, *Čierna Venuša*, *Neha*, *Bohémsky život*, *Čierna mačka*, *biely kocúr*, *Trainspotting*, *Život Briana* a *Upír Nosferatu*. Viac informácií nájdete vo Zvláštnom vydaní Film.sk – Projekt 100.

► www.asfk.sk/projekt-100/projekt-100-2012

26. september – 14. november

(BRATISLAVA – NOSTALGIA, KC DUNAJ)

Európske oko

Vzdelávací cyklus určený najmä študentom stredných škôl má ambíciu pomôcť v rámci alternatívnej audiovizuálnej kultúry prijímať esteticky hodnotné diela rozmanitého európskeho filmového umenia. Projekt má tri tematické okruhy: Legendy európskej kinematografie, Súčasný európsky film a Je ťahké byť mladým?

► www.nostalgia.sk

1. – 30. november

(BRATISLAVA, BANSKÁ ŠTIAVNICA, PIEŠŤANY, ŽILINA, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ, KOŠICE, PREŠOV, BARDEJOV A ĎALŠIE MESTÁ)

Festival Expedičná kamera

Druhý ročník filmového festivalu o dobrodružstve, divokej prírode, extrémnych športoch a zážitkoch ponúkne najúspešnejšie cestovateľské a outdoorové filmy uplynulej sezóny. Počas jedného festivalového večera vo viac ako štyridsiatich mestách po celom Slovensku divácividia celovečerné

pásmo špičkových filmov z rôznych krajín sveta. Sprievodný program tvoria prednášky, výstavy a koncerty.

► www.hedvabnastezka.cz/expedicna-kamera

5. november ► 18.00

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Osobnosti: Jacques Tati

V ére zvukového filmu nadviazal režisér, scenárista a herec Jacques Tati svojou komikou na tradíciu filmovej grotesky. Filmy *Môj strýko* (1958) a *Playtime* (1967) boli ambicióznymi autorskými projektmi, ktorými sa zaradil medzi najvýznamnejšie osobnosti francúzskej kinematografie 50. a 60. rokov. Tridsať rokov od úmrtia tohto tvorcu sa v Kine Lumièere premietne Tatiho posledný kinofilm *Pán Hulot ide na výstavu* (1971).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

5., 12., 19. a 26. november ► 20.30

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Archívne kino – téma:**Film a inkvizičné procesy**

V stredoveku boli inkvizičné procesy jedným z mocenských nástrojov, ktoré mali zabezpečiť zachovanie tej „správnej“ línie kresťanstva. Téma inkvizičných procesov sa často spracúva do filmovej podoby cez významné osobnosti histórie. To je aj prípad filmov *Utrpenie Panny Orleánskej* (r. C. T. Dreyer, Francúzsko, 1928) a *Proces Jany z Arcu* (r. R. Bresson, Francúzsko, 1962). Dielo *Giordano Bruno* (r. G. Montaldo, Taliansko/Francúzsko, 1973) rozpráva o významnom filozofovi čeliacom inkvizičnému procesu, ktorý vyústil do jeho verejného upálenia. Blok je doplnený filmom *Kladivo na čarodějnice* (r. O. Vávra, ČSSR, 1969).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

6. – 8. november

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Festival slobody

Festival slobody poskytuje priestor kinematografii venujúcej sa takzvanému obdobiu neslobody, a teda filmom, ktoré akýmkoľvek spôsobom spracúvajú tému nacizmu, komunizmu či (ne)slobody.

Už tretí ročník úspešnej prehliadky prinesie 17 dokumentárnych a hraných filmov, diskusie s tvorcami uvedených diel, ale aj s ich respondentmi či politickými väzňami a historikmi.

Vstup je voľný. ► www.upn.sk

7., 21. november ► 21.30

(RÁDIO DEVÍN)

Audiofilm

V rámci vysielania Filmového klubu pre nevidiacich a slabozrakých odznejú v novembri na Rádiu Devín filmy *Sol' nad zlato* Martina Hollého (7. 11.) a *Sladké starosti* Juraja Herza (21. 11.).

► www.trnka.biz, www.rozhlas.sk/radio-devin

9. – 15. november

(BRATISLAVA – CINEMA CITY EUROVEA / KINO LUMIÈRE / MESTSKÉ DIVADLO P. O. Hviezdoslava / KINO MLADOST' / SNG)

14. MFF Bratislava

Program 14. ročníka MFF Bratislava vznikal opäť pod vedením hlavného dramaturga Nenada Dukiča a jeho programového tímu. O festivalové ceny zabojujú filmy v troch hlavných medzinárodných súťažiach. Predsedom poroty bude režisér G. Paskaljević. Program dopĺňajú nesúťažné sekcie – napr. Panoráma, Proti prúdu, Antidepresíva, Príbehy či Made in Slovakia, ktorá bude doplnená o Súťaž slovenských celovečerných hraných filmov. Po skončení bratislavskej časti bude festival pokračovať Festivalovými dňami v Banskej Bystrici. Viac sa dočítate na str. 10.

► www.iffbratislava.sk

13. – 15. november

(PIEŠŤANY – KINO FONTÁNA)

8. Eurotour Piešťany

Medzinárodná filmová prehliadka dokumentárnych a hraných filmov o cestovaní, krajine a človeku. Jadrom programu je súťaž Moment, v ktorej sa prezentujú amatérski tvorcovia.

► www.eurotourpiestany.sk

15. – 17. november

(TRENČÍN – POSÁDKOVÝ KLUB)

7. festival dobrodružných filmov HoryZonty

Festival opäť ponúkne to najlepšie zo svetovej produkcie outdoorových filmov. Súčasťou programu sú workshopy a fotovýstavy s horskou tematikou. ► www.horyzonty.sk

15. – 17. november

(DOLNÝ KUBÍN – KINO CHOČ)

8. Starcov poklad

Medzinárodná prehliadka krátkych filmov je programovo pestrá kolekcia študentských filmov, ktoré vznikli na bratislavskej VŠMU, Akadémii umení v Banskej Bystrici, pražskej FAMU, Univerzite Tomáša Baťa v Zlíne a Filmovej škole Zlín.

► www.filmklub23.sk

16. – 18., 23. – 25., 27. – 30. november

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Osobnosti: Martin Šulík

Kino Lumièere ponúka v priebehu novembra kompletnú prehliadku filmov jednej z najvýraznejších slovenských filmárskych osobností Martina Šulíka. Okrem siedmich dlhometrážnych hraných titulov (*Neha*, *Všetko čo mám rád*, *Záhada*, *Orbis Pictus*, *Krajinka*, *Slnečný štát*, *Cigán*) budú súčasťou profilu i Šulíkove dokumentárne projekty (*Martin Slivka – Muž, ktorý sadil stromy*, *25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna*) a krátke filmy z raného obdobia jeho tvorby (*Staccato*, *Ticho*, *Hurá*, *Etika a politika*). Jednotlivé premietania sa uskutočnia za osobnej účasti a úvodného slova režisérovoch spolupracovníkov.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

19. – 22. november

(BRATISLAVA – KINO MLADOST')

10. MittelCinemasfest 2012

Desiaty ročník stredoeurópskeho festivalu talianskeho filmu sa koná v troch mestách – Bratislave, Budapešti a Krakove. Žánrovo rôznorodá mini-prehliadka súčasného talianskeho filmu ponúka niekoľko titulov z najnovšej talianskej produkcie, predstavuje debutujúcich režisérov s bohatými scenáristickými skúsenosťami – Ivan Cotroneo: *Kryptonite nella borsa*, Francesco Bruni: *Sciallà* –, ako aj veľké mená talianskej kinematografie –

Ermano Olmi: *Il Villaggio di cartone* či Marco Tullio Giordana: *Romanzo di una strage*. Prehliadku organizuje Taliansky kultúrny inštitút v Bratislave v spolupráci s Cinecittà Luce a so svojimi sesterskými inštitútmi v Budapešti a v Krakove. Festival má aj pestrý program sprievodných podujatí.

► www.iibratislava.esteri.it/IIC_Bratistava

21. november ► 20.30

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Osobnosti: Zbigniew Cybulski

Zbigniew Cybulski je jedným z najslávnejších poľských hercov. Vďaka svojej úlohe vo filme *Popol a diamant* (r. A. Wajda, Poľsko, 1958) ho začali označovať ako poľského Jamesa Deana. Film *Popol a diamant* bude uvedený pri príležitosti Cybulského nedožitých 85 rokov.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

21. november ► 20.00

(BRATISLAVA – A4 – NULTÝ PRIESTOR – KARPATSKÁ 2)

Malý Dieter chce lietať / kino inak

Dokument Wenera Herzoga *Malý Dieter chce lietať* sa stal základom režisérovho známejšieho hraného filmu *Temný úsvit*. Svojou autentickosťou je expresívnejší a desivejší než jeho hraná verzia. Jeho protagonist, veterán vietnamskej vojny Dieter Dengler, sa po rokoch vracia do Laosu a Thajska. Spolu s režisérom a miestnymi domorodcami absolvuje návrat do minulosti, keď ho zostrelili, mučili a on utekal džungľou, aby si zachránil život. Film bude uvedený v anglickom znení s anglickými titulkami. ► www.a4.sk

23. – 26. november

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Dni gruzínskeho filmu

Slovenský filmový ústav v spolupráci s Gruzínskym národným filmovým centrom, Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky, Ministerstvom kultúry a ochrany pamiatok Gruzínska a Veľvyslanectvom Gruzínska na Slovensku ponúkne v Kine Lumière prehliadku gruzínskej kinematografie pod názvom Dni gruzínskeho filmu. Okrem hraných gruzínskych titulov *Druhý breh* (r. G. Ovaš-

vilii), *Dni na ulici* (r. L. Koguašvili), *Tri domy* (r. Z. Urušadze), archívneho filmu *Oslík* (r. T. Abuladze, R. Čcheidze) a dokumentu *Bude tam hore divadlo?!* (r. N. Janelidze) budú môcť diváci navštíviť aj projekciu československo-sovietskeho (slovensko-gruzínskeho) koprodukčného titulu *Rača, láska moja* (r. J. Medved', T. Palavandišvili).

► www.aic.sk/kinolumiere

23. november – 23. december

(BRATISLAVA – HLAVNÉ NÁMESTIE)

Vianočné trhy 2012

Slovenský filmový ústav sa tento rok opäť zúčastní na bratislavských Vianočných trhoch. V stánku slovenskej audiovizie sa budú predávať DVD a knihy za zvýhodnené ceny. Okrem edičných titulov SFÚ bude stánok ponúkať aj knižné a DVD tituly od iných vydavateľov, resp. dodávateľov, ako sú K2 studio, Ústav pamäti národa, Trigon production, LEON Productions, Divadelný ústav, Fool Moon a ďalšie.

28. november ► 20.00

(BRATISLAVA – A4 – NULTÝ PRIESTOR – KARPATSKÁ 2)

Lekcie temnoty / kino inak

Ako jeden z mála dokáže nemecký režisér Werner Herzog nakrútiť dokumentárnu poému z vojny. Herzog prekračuje morálnu dilemu svojho materiálu a necháva sa fascinovať jeho vizualitou. V niečom je jeho princíp úprimnejší než mnohé spravodajské záznamy konfliktu v Kuvajte v roku 1992. Film *Lekcie temnoty* bude uvedený v anglickom znení s anglickými titulkami.

► www.a4.sk

Podujatia slovenského filmu v zahraničí ►

26. október – 6. november

Big Cartoon Festival – Moskva (RUSKO)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek).

► www.multfest.ru/rus/stat2.php?id=94

1. – 7. november

Filmový trh AFM – Los Angeles (USA)

V rámci projektu European Film Promotion (EFP) Projekcie európskych národných nominácií na Oscara bude na filmovom trhu AFM uvedený film *Až do mesta Aš* (r. I. Grófová). Projekcie desiatich vybraných filmov sa organizujú pre členov americkej filmovej akadémie AMPAS, ako aj pre vybraných zástupcov filmového priemyslu (novinárov a nákupcov). ► www.efp-online.com

1. – 18. november

26. MFF Leeds (VEĽKÁ BRITÁNIA)

V hlavnej súťaži bude uvedený film *Alois Nebel* (r. T. Luňák). Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek). ► www.leedsfilm.com

1. – 30. november

5. Filmový festival Európskej únie v Číne – Peking, Chengdu, Schenzen (ČÍNA)

Projekcia filmu *Lóve* (r. J. Kroner).

2. – 9. november

19. medzinárodný filmový festival Listapad – Minsk (BIELORUSKO)

V hlavnej súťaži sa bude premietat film *Marhuľový ostrov* (r. P. Bebjak) za účasti režiséra, do súťaže dokumentov sú zaradené snímky *Cigáni idú do volieb* (r. J. Vojtek) a *Nesvadbovo* (r. E. Hníková), mimo súťaže sa budú premietat *Cigarety a pesničky* (r. Marek Šulík, J. Kovalčíková) a *25 zo šesťdesiatych* (r. Martin Šulík) a v sekcii detských filmov uvedú snímku *Perinbaba* (r. J. Jakubisko). Do programu festivalu je zaradená aj retrospektíva Štefana Uhra, v rámci ktorej premietnu filmy *Organ*, *Pásla kone na betóne*, *Panna zázračníca*, *Slnko v sieti* a *Tri dcéry*. Na festivale sa zúčastní aj Milka Zimková, Petra Kolevská Vančíková a Rastislav Šesták. ► www.listapad.com

2. – 10. november

Festival európskeho filmu Sevilla (ŠPANIELSKO)

V súťažnej sekcii Nová vlna sa bude premietat film *Až do mesta Aš* (r. I. Grófová).

► www.festivalcinesevilla.eu

2. – 11. november

MFF Solún (GRÉCKO)

V sekcii Otvorené horizonty bude uvedený film *Až do mesta Aš* (r. I. Grófová). V rámci prepitchingového fóra Agora Works in Progress sa predstaví

pripravovaný film *Môj pes Killer* (r. M. Fornay).

► www.filmfestival.gr

2. – 11. november

Medzinárodný festival detských filmov

– Asheville, Severná Karolína (USA)

Do súťažnej sekcie je zaradený film *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová). ► www.aicff.org/programs

4. – 10. november

11. Medzinárodný festival študentských filmov a Videofestival Beijing Film Academy – Peking (ČÍNA)

Projekcia filmu *Jantárová cesta* (r. M. Baláž).

► www.isfvf.cn/en

6. – 11. november

22. Filmový festival Cottbus (NEMECKO)

Projekcia filmu *Až do mesta Aš* (r. I. Grófová).

► www.filmfestivalcottbus.de

6. – 11. november

Medzinárodný festival Braunschweig

(NEMECKO)

Projekcia filmu *Are you feelin' good* (r. M. Krajňák).

► www.filmfest-braunschweig.de

6. – 11. november

Filmový festival Aarhus (DÁNSKO)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek). ► www.aarhusfilmfestival.dk/en

7. – 11. november

7. multimedialný festival BergBuchBrig – Valais (ŠVAJČIARSKO)

Projekcie filmov *Trou de Fer – Železná diera* a *Pygmejovia – Deti džungle* (r. P. Barabáš).

► www.bergbuchbrig.ch

7. – 11. november

20. medzinárodný festival krátkych filmov ALTER-NATIVE – Tirgu-Mures (RUMUNSKO)

Projekcia filmu *Nová krv* (r. M. Olhová).

► www.madisz.ro

8. – 18. november

7. ročník Medzinárodného festivalu dokumentárneho filmu – Mexiko (MEXIKO)

Medzinárodná premiéra filmu *Pygmejovia – Deti*

džungle (r. P. Barabáš). ► www.docsdof.com

8. – 18. november

Medzinárodný filmový festival – St. Louis, Missouri (USA)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek). ► www.cinemastlouis.org/sliiff-2012

9. – 18. november

13. MFF Arras (FRANCÚZSKO)

Projekcia filmu *DONT STOP* (r. R. Řeřicha).
► www.arrasfilmfestival.com

9. – 18. november

OZU Film Festival – Sassuolo (TALIANSKO)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek). ► www.ozufilmfestival.com/en

10. – 20. november

25. prehliadka filmov Európskej únie AFI – Washington (USA)

Projekcia filmu *Až do mesta Aš* (r. I. Grófová).
► www.afi.com/silver/new/nowplaying/EUshowcase

11. november

Československý film šesťdesiatych rokov vo Filmmuseum – Mníchov (NEMECKO)

V rámci prehliadky bude premietnutý film *Vtáčkovia, sirty a blázni* (r. J. Jakubisko).
► www.filmmuseum-muenchen.de

11. – 17. november

32. Medzinárodný festival filmových škôl – Mníchov (NEMECKO)

Projekcia filmu *tWINS* (r. P. Budinský).
► www.filmschoolfest-munich.de

11. – 27. november

Sequence Short Film Festival – Toulouse (FRANCÚZSKO)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek). ► www.sequence-court.com/

12. – 14. november

20. filmový seminár pre študentov slovenčiny – Budapešť (MAĎARSKO)

Projekcie filmov *Anjeli* (r. R. Šveda), *Dom* (r. Z. Liová), *eŠteBák* (r. J. Nvota), *Lóve* (r. J. Kroner),

Tanec medzi črepinami (r. Marek Ľapák), *Tigre v meste* (r. J. Krasnohorský), *Zlo* (r. P. Bebjak), *Cigáni idú do volieb* (r. J. Vojtek) a *Zvonky šťastia* (r. Marek Šulík, J. Bučka).

► www.mzv.sk/si.budapest

12. – 28. november

16. MFF Black Nights – Tallinn (ESTÓNSKO)

Na festivale Black Nights Tallinn bude uvedený film *Až do mesta Aš* (r. I. Grófová). Na festivale Animated Dreams (14. – 18. 11) sa bude premietat film *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek).
► www.poff.ee

13. – 17. november

24. Berg Abenteuer Film Festival – Graz (RAKÚSKO)

Projekcie filmov *Príbehy tatranských štítov* a *Pygmejovia – Deti džungle* (r. P. Barabáš).
► www.mountainfilm.com/de

13. – 18. november

27. filmový festival krátkého európskeho filmu – Brest (FRANCÚZSKO)

Projekcia filmu *Stratené deti* (r. T. Kuhn).
► www.filmcourt.fr

13. – 18. november

Interfilm Berlin (NEMECKO)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek).
► www.interfilm.de/en/festival2012/home.html

13. – 25. november

Európsky filmový festival CINNESONNE – Ris-Orangis (FRANCÚZSKO)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek). ► www.cinnesonne.com/festival.php

15. – 19. november

Týždeň slovenského filmu – Segedín (MAĎARSKO)

Projekcie filmov *Anjeli* (r. R. Šveda), *Dom* (r. Z. Liová), *eŠteBák* (r. J. Nvota), *Lóve* (r. J. Kroner), *Tanec medzi črepinami* (r. Marek Ľapák), *Tigre v meste* (r. J. Krasnohorský), *Zlo* (r. P. Bebjak), *Cigáni idú do volieb* (r. J. Vojtek) a *Zvonky šťastia* (r. Marek Šulík, J. Bučka).

16. – 22. november

EUShorts Festival – Budapešť (MAĎARSKO)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek).

16. – 25. november

Filmový festival FILMETS Badalona – Barcelona (ŠPANIELSKO)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek).
► www.festivalfilmets.cat//eng/index.html

17. november

5. ročník medzinárodnej prehliadky animovaných filmov Animatec 2012 – Pamplona (ŠPANIELSKO)

Projekcia filmu *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová).
► www.cajanavarra.com

17. – 24. november

25. MFF Castellinaria – Bellinzona (ŠVAJČIARSKO)

V súťaži sa bude premietat film *Cigán* (r. Martin Šulík). ► www.castellinaria.ch

17. – 25. november

Môj prvý festival – Barcelona (ŠPANIELSKO)

V súťažnej sekcii festivalu sa bude premietat film *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová).
► www.elmeuprimerfestival.com

17. – 25. november

Cinefest – Hamburg (NEMECKO)

Projekcia filmov *Slnko v sieti* (r. Š. Uher) a *Prišiel k nám Old Shatterhand* (r. D. Hanák).
► www.cinefest.de

20. – 25. november

Festival experimentálneho filmu Bukurešť (RUMUNSKO)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek). ► www.bieff.ro/

20. – 25. november

Medzinárodný festival krátkych filmov Izmir (TURECKO)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek). ► www.izmirkisafilm.org

20. – 25. november

Festival nezávislých filmov l'Alternativa Barcelona (ŠPANIELSKO)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek). ► www.alternativa.cccb.org

21. – 25. november

16. medzinárodný filmový festival OFF CINEMA – Poznaň (POĽSKO)

Projekcia filmu *Inshallah* (r. L. Pauerová).
► www.offcinema.pl/RULES,49.html

21. – 25. november

Medzinárodný festival hôr, extrémnych športov a dobrodružstva – Banskó (BULHARSKO)

Projekcia filmu *Príbehy tatranských štítov* (r. P. Barabáš). ► www.banskofilmfest.com

23. november – 1. december

30. filmový festival Turín (TALIANSKO)

V súťaži bude uvedený film *Až do mesta Aš* (r. I. Grófová). ► www.torinofilmfest.org

28. november – 2. december

Animpact Max 2012 – Soul (JUŽNÁ KÓREA)

V súťaži víťazných filmov desiatich najväčších festivalov animovaného filmu sa bude premietat snímka *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová).
► www.animationfestival.kr

29. november

České centrum – Londýn (VELKÁ BRITÁNIA)

Projekcia filmu *Dom* (r. Z. Liová).
► www.london.czechcentres.cz

25. november – 4. december

18. Európsky filmový festival – Bejrút (LIBANON)

Projekcia filmu *Lóve* (r. J. Kroner).
► www.beirut.com/l/12776

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

► Mariana Jaremková

MFF Bratislava stavia na autorskej výpovedi

► Mariana Jaremková (filmová publicistka)

Medzinárodný filmový festival Bratislava prešiel minulý rok viacerými zmenami. Zmenil sa programový tím aj miesto konania. Program aktuálneho 14. ročníka opäť vznikol pod dramaturgickým vedením srbského filmového kritika Nenada Dukića a jednotlivé sekcie zostavoval osvedčený tím jeho spolupracovníkov z minulého roka. Štrnásty ročník MFF Bratislava sa koná od 9. do 15. novembra a pokračovať bude do 17. novembra Festivalovými dňami v Banskej Bystrici.

Vo festivalovom programe sa kombinujú súťažné a nesúťažné sekcie, medzi ktorými sa opäť objaví niekoľko atraktívnych novinek. Vo všetkých sekciách pôjde o reprezentatívny výber toho najlepšieho, čo vzniklo vo svetovej kinematografii za posledný rok. Základom programu zostávajú tri hlavné, súťažné sekcie. Začínajúci tvorcovia na seba upozornia v **Súťaži prvých a druhých hraných filmov**. Tituly do tejto sekcie opäť vybral hlavný dramaturg Nenad Dukić, a to, povedané jeho slovami, „*primárne na základe ich filmových kvalít, bez ohľadu na typ a pôvod produkcie. Súťažné snímky spája úprimná túžba zaujať hlboko osobný postoj a autorský názor, ako aj slobodný prístup k používaniu filmového jazyka, čo znamená, že nie sú poznačené konvenciami. Sú to filmy, ktoré všetkými možnými spôsobmi odrážajú citlivosť mladej generácie režisérov dneška.*“ O hlavnú cenu sa bude po

piatich rokoch opäť uchádzať aj čínsky film. *Lotos* režiséra Liu Šua je príbehom slobodomyselnej učiteľky, ktorá sa presťahuje do Pekingu, kde zisťuje, že jej túžba po slobode naráža na tvrdú realitu a snaha ísť vlastnou cestou si žiada veľkú odvahu. Hrdinka francúzskej snímky *Rengaine* Sabrina musí čeliť ortodoxným náboženským pravidlám, keď sa zamiluje do kresťana, čo vyvolá hnev jej moslimskej rodiny. Film získal na festivale v Cannes Cenu FIPRESCI. Predsedom hlavnej poroty bude srbský režisér Goran Paskaljević. Na festivale bude uvedený jeho najnovší film *Keď sa rodí deň*, srbský kandidát na Oscara, a najznámejší režisér film *Sud prachu*.

Súťaž dokumentárnych filmov ponúka divákovi široké spektrum žánrov a tematického spektra. „*Podobne ako minulý rok aj tentoraz som dokumentárnu súťaž zostavoval so záme-*

rom predstaviť návštevníkom festivalu súčasný, kreatívny dokument v jeho žánrovej a štylistickej mnohorakosti. Vo výbere sa vedľa seba ocitli dokumentárna komédia, hudobný film, strohý observačný dokument aj experimentálna filmová esej – teda skutočne veľmi odlišné filmy. Zároveň však považujem za dôležité, aby sekcia dávala zmysel aj ako celok. Jednotiacim prvkom je v mojich očiach inovatívnosť, ktorá je vlastná všetkým súťažným dokumentom,“ hovorí zosťavovateľ sekcie, slovenský filmový kritik Pavel Smejkal, ktorý upozorňuje najmä na koncepciu výberu. Ide o kombináciu „overených“ titulov, ktoré majú za sebou množstvo festivalových uvedení a získali niekoľkých cien, so snímkami, ktoré len zbierajú prvé divácke ohlasy. „*Na festivaloch vzbudil veľký rozruch film 5 rozbitých kamier, ktorý podáva šokujúce svedectvo o izraelsko-palestínskom konflikte,*“ upozorňuje na jeden z titulov Smejkal. „*Priznane subjektívny pohľad na krvavé udalosti, ktoré sa odohrali v dedine Bil'in na Západnom brehu Jordánu, je výsledkom strihového spracovania amatérskeho videomateriálu. No nie je to len výpoveď o manifestácii napätia na Blízkom východe, ale aj rafinované sebareflexívny film o moci kamery, ktorá za istých okolností môže byť zbraňou alebo štítom.*“ Film získal Cenu za réžiu na festivale Sundance a dostal aj niekoľko diváckych cien. V medzinárodnej premiére sa na bratislavskom festivale predstaví film *Mansfeld* nemeckého režiséra Maria Schneidera a česká dokumentárna komédia *Dva nula* dvojice Pavel Abrahám a Tomáš Bojar.

Súťaž krátkych filmov stavia najmä na formálnej pestroste. „*Zahŕňa rôzne formy krátkeho filmu: experimentálne, hrané, animované, komédie i vynachádzavé kombinácie týchto foriem,*“ hovorí zosťavovateľ súťaže, historik umenia a filmu Erwin Houtenbrink. V dvanástke súťažných filmov je napríklad kanadská snímka *Malody*, plná znepokojujúcich vízií, ale aj holandský *Junkyard*, ponurý animovaný film, ktorý využíva 3D animáciu sugestívnych autorových olejomaľieb. Režisér Hisko Hulsing študoval v Prahe v známom štúdiu Bratři v triku.

K divácky najobľúbenejším sekciám patria **Panoráma** a **Proti prúdu**, zaujímavé filmy sľubujú aj minuloročné novinky medzi sekciami – **Príbehy** a **Antidepressíva**. Chýbať nebude ani súťaž **Azyl**

– **krátke filmy**. Panoráma ponúka výber snímok, ktoré zvíťazili na prestížnych festivaloch. Divákovi čakajú tituly *Láska* režiséra Michaela Hanekeho (Zlatá palma MFF Cannes), *Pieta* Kim Ki-duk (Zlatý lev MFF Benátky), *Anjelský podiel* Kena Loacha (Cena poroty MFF Cannes), *Reality Show* Mattea Garroneho (Veľká cena MFF Cannes) či triler François Ozona *V dome* (Zlatá mušta MFF San Sebastian).

Sekcia **Proti prúdu** poukazuje podľa jej zosťavovateľa Nenada Dukića na fakt, že režiséri všetkých generácií pri tvorbe svojho filmového jazyka radi využívajú hraničné tematické aj formálne prostriedky. V tejto sekcii sa bude premieňať aj snímka *Sexuálne kroniky súčasnej francúzskej rodiny* herca a režiséra Jeana-Marca Barra, ktorý prídje svoj najnovší film uviesť osobne.

Novinkami medzi sekciami budú prehliadky **Goya Awards – 25.výročie** (ponúkne filmy, ktoré boli ocenené touto prestížnou cenou v posledných piatich rokoch) a **Panoráma špeciál – Cena LUX** (premieňať sa budú filmy troch tohtoročných finalistov tejto ceny).

MFF Bratislava pravidelne venuje veľký priestor domácej tvorbe. Vzhľadom na množstvo filmov, ktoré mali premiéru v uplynulom roku, bude mať sekcia **Made in Slovakia** svoju Súťaž slovenských hraných filmov. Okrem toho, že sekcia bude atraktívnejšia aj pre samotných tvorcov, ponúkne divákovi možnosť porovnať si jednotlivé filmové novinky, ktoré vstúpili do kín v aktuálnom roku. Spoluorganizátorom súťaže je Slovenský filmový ústav. Sekcia ponúkne aj niekoľko premiér, napríklad očakávaný dokument Jaroslava Vojteka *Cigáni idú do volieb* či *Krehkú identitu* Zuzany Piusi, a v bloku krátkych filmov odpremiéruje nový film Petra Magáta *Kabát* i animovanú snímku *Pandy* Matúša Vizára.

Spríevodné podujatia 14. ročníka MFF Bratislava budú sústredené v novom **Festivalovom centre**, ktoré sa bude nachádzať v **Sklade č. 7** pri nákupno-zábavnom centre Eurovea a poskytne návštevníkovi a hosťom komfortné festivalové zázemie. Priestor bude určený na stretnutie, diskusie, rokovania, párty aj projekcie. Budú sa tu premieňať napríklad dokumenty z cyklu *Fotografi*; každá projekcia bude spojená s diskusiou. Súčasťou festivalu bude opäť odovzdávanie Ceny Tibora Vichtu. ▲

PREMIÉRA: 1. 11. 2012

7 dní hříčů

(7 dní hříčů, Česko, 2012)

DCP 2D, 107 min., MP 12,

HISTORICKÝ/ROMANTICKÝ

RÉŽIA: Jiří Chlumský **NÁMET:** Josef Urban

SCENÁŘ: Josef Urban **KAMERA:** Ján Ďuriš,

Martin Šec **STRIH:** Vasileios Skalenakis

HUDBA: Boris Urbánek **HRAJÚ:** Ondřej Vetchý, Vica Kerekes, Jiří Schmitzer, Fedor Bondarčuk, Jarek Hylebrant, Anna Šišková, Attila Mokos, Norbert Lichý, Igor Bareš

DISTRIBÚTOR: Itafilm

Príbeh filmu vychádza zo skutočných udalostí, ktoré sa odohrali na Šumpersku v máji roku 1945. Nemecká manželka českého poľovníka Jana Olšana utiekla za tajomných okolností. Iba Agnes vie, kto a prečo ju hľadá. Koniec vojny znamenal pre Nemcov žijúcich v pohraničí zlé časy. Vznikajú gardy, prichádzajú vojaci. Z Jana sa stáva štvanec a osud ho zvedie dohromady s Jürgenom, jeho nemeckým švagrom. Obaja pátrajú po Agnes. Nikto netuší, že bola svedkom desiatich udalostí a teraz sama uteká cez divoké lesy, aby unikla pred najmocnejším mužom okresu. Na ceste naprieč horami sa stále viac prejavuje osudovosť vzášku Jana a Agnes.

PREMIÉRA: 29. 11. 2012

7 psychopátov

(Seven Psychopaths, Veľká Británia, 2012)

DCP 2D, 109 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY,

ČIERNA KOMÉDIA

RÉŽIA A SCENÁŘ: Martin McDonagh

KAMERA: Ben Davis **STRIH:** Lisa Gunning

HUDBA: Carter Burwell **HRAJÚ:** Colin Farrell, Woody Harrelson, Sam Rockwell, Michael Pitt, Michael Stuhlbarg, Abbie Cornish, Christopher Walken

DISTRIBÚTOR: Magic Box Slovakia

Komédia s hviezdnyh obsadením mala premiéru na tohtoročnom festivale v Toronte. Spisovateľ Marty sníva o tom, že konečne dokončí scenár k filmu Sedem psychopátov. Martyho najlepší kamarát Billy, nezamestnaný herec a príležitostný zloděj, sa zo všetkých síl snaží pomôcť mu nájsť inšpiráciu. Billyho kumpán Hans je zasa zbožný muž s násilníckou minulosťou. A potom je tu Charlie, nebezpečný, mimoriadne násilnícky gangster, navyše rozúrený, pretože mu Billy s Hansom ukradli jeho milovaného psa. Martymu sa tak začína dostávať množstvo inšpirácie. Ale má ešte dostatok času, aby o tom všetkom mohol vyrozprávať príbeh?

PREMIÉRA: 29. 11. 2012

Argo

(Argo, USA, 2012) DCP 2D, ŠUP, 120 min.,

MP 12, SLOVENSKÉ TITULKY, DRÁMA/TRILER

RÉŽIA: Ben Affleck **NÁMET:** Joshuah Bearman – článok Veľký útek (2007)

SCENÁŘ: Chris Terrio **KAMERA:** Rodrigo Prieto

STRIH: William Goldenberg **HUDBA:** Alexandre Desplat **HRAJÚ:** Ben Affleck, Bryan Cranston, John Goodman, Alan Arkin, Victor Garber, Tate Donovan, Clea DuVall

DISTRIBÚTOR: Continental Film

Film sa vracia k udalostiam z roku 1979, keď 4. novembra obsadila skupina iránskych študentov americké veľvyslanectvo v Teheráne – zajali 52 ľudí a držali ich v zajatí 444 dní. Šiestim Američanom sa počas vzrastajúceho chaosu podarilo ujsť a útočisko našli v dome kanadskeho veľvyslancu Kena Taylora. Dostať ich na pôdu USA je však veľmi komplikované. Agent Tony Mendez príde s nápadom prepašovať ich späť do Ameriky ako členov filmového štábu kanadskej televízie CBC. Aby všetko pôsobilo vierohodne, vznikne aj scenár k fiktívnemu filmu Argo.

PREMIÉRA: 22. 11. 2012

Atlas mrakov

(Cloud Atlas, NSR, USA, 2012) 35 mm

+ DCP 2D, ŠUP, 164 min., MP 12, ČESKÉ

TITULKY, FANTASY/SCI-FI/DOBRODRUŽNÝ

RÉŽIA: Tom Tykwer, Andy Wachowski, Lana Wachowski **NÁMET:** David Mitchell – rovnomenný román **SCENÁŘ:** Tom Tykwer, Andy Wachowski, Lana Wachowski

KAMERA: Frank Griebe, John Toll **STRIH:** Alexander Berner **HUDBA:** Reinhold Heil, Johnny Klimek, Tom Tykwer

HRAJÚ: Tom Hanks, Halle Berry, Jim Broadbent, Hugo Weaving, Jim Sturgess, Doona Bae, Ben Whishaw, Keith David

DISTRIBÚTOR: Magic Box Slovakia

Vo filmovej adaptácii svetového bestselleru Davida Mitchella sa stretlo šesť rozdielnych príbehov z rôznych časových období a rôznych miest. Dej je rámcovaný začiatkom 19. storočia na jednej strane a apokalyptickou budúcnosťou na strane druhej; prináša myšlienku kontinuálneho prepajenia nášho bytia, činov a skutkov naprieč časom a priestorom po línii príčina – následok – zmysel. Vrahova duša sa môže zmeniť na veľkého hrdinu a jediný skutok vykonaný v prítomnosti môže vyvolať revolúciu v ďalekej budúcnosti.

PREMIÉRA: 8. 11. 2012

Cigáni idú do volieb

(Cigáni idú do volieb, Slovensko/Česko,

2012) DCP 2D, 72 min., MN 15,

CELOVEČERNÝ DOKUMENT

RÉŽIA: Jaroslav Vojtek **NÁMET A SCENÁŘ:** Jaroslav Vojtek, Tomáš Kaminský

KAMERA: Jaroslav Vojtek, Noro Hudec, Tomáš Stanek, Ján Meliš **STRIH:** Terézia Mikulášová, Peter Harum **HUDBA:** Kokavakére Lavutáris alias Sendreiovc

ÚČINKUJÚ: Vlado Sendrei a jeho volebný tím

DISTRIBÚTOR: Bonton Film

Nový dlhometrážny dokument Jaroslava Vojteka sleduje rómskeho lídra Vlada Sendreia a jeho volebný tím pri pokuse vyhrať volebný boj. Všetci sú presvedčení o úspechu a ich živelnosť podporená alkoholom je zdrojom tragikomických situácií. Príbeh Vlada Sendreia môže byť aj ukážkou moderného osudu slovenského Róma 21. storočia. Bývalý „bitkár“ žijúci z podpory sa postupne vypracuje na spoločensky uznávanú osobnosť. Stáva sa autoritou, reprezentantom rodného kraja. Vlado Sendrei je na Slovensku známy najmä ako muzikant, najväčším úspechom jeho skupiny je zatiaľ nahrávanie hudby k filmu *Sherlock Holmes – Hra tieňov*, kde si ich vybral známy skladateľ Hans Zimmer.

PREMIÉRA: 8. 11. 2012

Cililing a tajomstvo krídiel

(Tinker Bell and the Secret of the Wings,

USA, 2012) DCP 2D + 3D, 76 min., MP,

SLOVENSKÝ DABING, ANIMOVANÝ/

DOBRODRUŽNÝ/RODINNÝ FILM

RÉŽIA: Roberts Gannaway, Peggy Holmes

SCENÁŘ: Tom Rogers, Ryan Rowe

HUDBA: Joel McNeely **V SLOVENSKOM ZNENÍ:** Jana Wagnerová, Lucia Molnárová, Juraj Predmerský, Igor Adamec

DISTRIBÚTOR: Saturn Entertainment

Vo fantastickom príbehu sa víla Cililing vydáva na nebezpečnú cestu zo svojho domova do tajomných zimných lesov. Stretáva tam veľa nových zimných víl a zistí, že má sestru Zimozelku. Spolu sa vracajú do domova Cililing. O ich spoločnej ceste sa však dozvedia vládcovia zimných lesov kráľovná Clarion a kráľ Milori. Varujú víly, že už nikdy nesmú prekročiť zakázanú hranicu, inak ich čaká trest. Víly sú však proti prírode bezmocné. Keď Cililingina sestra Zimozelka pomocou kúzelného stroja na výrobu snehu ohrozí strom na výrobu kúzelného vílieho prášku, musia letné a zimné víly spojiť svoje sily a napraviť škodu, kým bude neskoro.

PREMIÉRA: 29. 11. 2012

Konečná uprostred cesty

(**Halt auf freier Strecke**, Nemecko, 2011) 35 mm + DVD, ŠUP, 110 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Andreas Dresen

SCENÁR: Andreas Dresen, Cooky Ziesche

KAMERA: Michael Hammon **STRIH:** Jörg Hauschild **HUDBA:** Jens Quandt

HRAJÚ: Milan Peschel, Steffi Kühnert, Talisa Lilli Lemke, Mika Seidel, Ursula Werner, Marie Rosa Tietjen, Christine Schorn, Otto Mellies

DISTRIBÚTOR: Asociácia slovenských filmových klubov

Manželka Simone a Frank sa so svojimi dvomi deťmi práve nastahovali do nového domu, keď na rodinu dopadla tragická správa o pokročilej Frankovej rakovine. Film zachytáva rýchly priebeh choroby muža v najlepší rokoch. Tabuizovaná téma smrti a umierania je tu podaná nekonvenčným spôsobom.

Sledujeme bežné, ale i vypäté situácie. Autori sa však nevyhýbajú optimistickej atmosfére. Autenticky a civilne pôsobiaca snímka, ktorá vznikala na základe improvizácie, môže byť pre diváka šokujúca, ale môže mu aj poskytnúť témy na zamyslenie.

PREMIÉRA: 15. 11. 2012

Križ cti

(**Into the White**, Nórsko/Švédsko, 2012) DCP 2D + DVD, 99 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, AKČNÝ/HISTORICKÁ DRÁMA

RÉŽIA: Petter Næss

SCENÁR: Ole Meldgaard, Petter Næss,

Dave Mango **KAMERA:** Daniel Voldheim

STRIH: Frida Eggum Michaelsen

HUDBA: Nils Petter Molvær

HRAJÚ: Florian Lukas, David Kross, Stig Henrik Hoff

DISTRIBÚTOR: Film Europe

Vzdušný útok vrcholí. Nad nórskou divočinou sa navzájom zostrelia anglický a nemecký pilot. Zostávajú osamotení v drsnej krajine, izolovaní od civilizácie a musia z posledných síl bojovať, aby prežili. Krutá divočina tak postupne z dvoch úhlavných nepriateľov spraví spojencov v snahe o holé prežitie. Túžba prežiť obrusuje vzájomnú nenávisť a celá vojna je zrazu veľmi vzdialená a najmä úplne absurdná.

PREMIÉRA: 29. 11. 2012

Láska vianočná

(**Listy do M.**, Poľsko, 2011) DCP 2D, 112 min., MN 15, SLOVENSKÉ TITULKY, KOMÉDIA

RÉŽIA: Miłtyja Okorn

SCENÁR: Marcin Baczyński, Karolina

Szablewska **KAMERA:** Marian Prokop **STRIH:**

Jarosław Barzan **HUDBA:** Łukasz Targosz

HRAJÚ: Maciej Stuhr, Roma Gąsiorowska-Żurawska, Tomasz Karolak, Agnieszka Dygant, Piotr Adamczyk, Agnieszka Wagner, Wojciech Malajkat, Paweł Małaszyński, Katarzyna Zielińska, Beata Tyszkiewicz

DISTRIBÚTOR: Continental Film

Film rozpráva niekoľko príbehov ľudí hľadajúcich lásku. Mikotaj je mladý vdovec a sám vychováva syna Kostku. Chlapec sa snaží za každú cenu nájsť otcovi priateľku. Doris zasa sníva o veľkej láske „ako z filmu“. Psychológ Szczepan, workoholik, stále ťažšie znáša manželkinu neveru a navyše bojuje so vzdorovitou dcérou. Małgorzata a Wojciech sú bohatí manželka, ich vzťah však už dávno ochladol. Małgorzata sestra Betty s radosťou očakáva narodenie syna Kazíka napriek tomu, že bude slobodnou matkou. Tułák Melchior nevynechá žiadnu príležitosť na ľúbostné dobrodružstvo. Očarujúca sirota Tosi túži iba po skutočnej rodine. Na Vianoce sa v ich životoch udejú nečakané zmeny.

PREMIÉRA: 29. 11. 2012

Legendárna partia

(**Rise of the Guardians**, USA, 2012) DCP 2D + 3D, ŠUP, MP, ČESKÝ DABING, DOBRODRUŽNÝ / ANIMOVANÝ

RÉŽIA: Peter Ramsey **NÁMET:** William Joyce – kniha *The Guardians of Childhood*

SCENÁR: David Lindsay-Abaire

HUDBA: Alexandre Desplat

V ČESKOM ZNENÍ: Matouš Ruml, Zdeněk Maryška, Michal Dlouhý, Aleš Procházka, Jitka Ježková

DISTRIBÚTOR: Bontonfilm

Najlepší rozprávkový hrdinovia musia spojiť svoje sily, aby porazili zlého ducha Pitcha. Pitch chce prebrať vládu nad svetom, a to tak, že vháňa do detských srdiečok strach. A navyše chce zrušiť Veľkú noc aj Vianoce. Skupinka detských hrdinov sa mu v tom snaží zabrániť. A tak sa o Santa Clausa, Veľkonočného zajaca, vily Tooth, Sandmana a Jacka Frosta (ktorému sa najskôr do záchrannéj akcie nechce) stávajú superhrdinovia. Všetci majú špeciálne schopnosti, ktoré budú musieť použiť, aby premožli zlého Pitcha a ochránili svet pred strachom. Film sa už pred premiérou označuje za animovanú udalosť roka.

PREMIÉRA: 8. 11. 2012

Lovci hláv

(**Hodejegerne**, Nórsko, 2011) 35 mm, ŠUP, 101 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Morten Tyldum **NÁMET:** Jo Nesbø – rovnomenná kniha (2008)

SCENÁR: Ulf Ryberg, Lars Gudmestad

KAMERA: John Andreas Andersen

STRIH: Vidar Flataukan

HUDBA: Trond Bjerknes, Jeppe Kaas

HRAJÚ: Aksel Hennie, Nikolaj Coster-Waldau, Synnøve Macody Lund, Julie Ølgaard, Eivind Sander, Beard Owe, Joachim Rafaelsen

DISTRIBÚTOR: Asociácia slovenských filmových klubov

Roger Brown je stelesnením úspechu. Je najúspešnejším lovcem hláv v Nórsku, vlastní nádherný dom, kde žije s krásnou manželkou, ktorá je galeristkou. Nikto netuší, že Roger je aj zlodejom umeleckých diel. Pri otvorení galérie mu manželka predstaví muža menom Clas Greve, ktorý sa usiluje získať pozíciu, akú má Roger, a navyše vlastní Rubensov obraz *Lov na diviaky*, jedno z najžiadanejších diel v histórii umenia. Roger začína plánovať najväčšiu krádež svojho života. Problémy však na seba nenechajú dlho čakať. Ako naznačuje úspešná knižná predloha Joa Nesbøa, divák čaká napätie a nečakané zvraty.

PREMIÉRA: 22. 11. 2012

Máme pápeža!

(**Habemus Papam**, Taliansko/Francúzsko, 2011) 35 mm, 104 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, KOMÉDIA

RÉŽIA: Nanni Moretti **NÁMET A SCENÁR:**

Nanni Moretti, Francesco Piccolo, Federica

Pontremoli **KAMERA:** Alessandro Pesci

STRIH: Esmeralda Calabria **HUDBA:** Franco

Piersanti **HRAJÚ:** Michel Piccoli, Jerzy Stuhr,

Nanni Moretti, Renato Scarpa, Franco Graziosi, Camillo Milli, Roberto Nobile,

Gianluca Gobbi, Margherita Buy

DISTRIBÚTOR: Asociácia slovenských filmových klubov

Pápež je mŕtvý, nech žije pápež. Z balkóna Baziliky svätého Petra slávnostne zaznie Habemus Papam a dav na námestí netrpezlivo očakáva nového pápeža. Nikto však neprihádza. Novozvolený pápež odmieta prevziať funkciu hlavy katolíckej cirkvi. Vatikán povolá na vyriešenie situácie uznávaného psychiatra. Nevšedný pohľad do zákulisia voľby pápeža je sviežou komédiou založenou na slovnom humore a inteligentných dialógoch. Film o pápežovi, ktorý neuniesol príliš veľkú ťarchu zodpovednosti, sa odohráva v atraktívnom prostredí „večného mesta“.

PREMIÉRA: 22. 11. 2012

Mavericks: Na divokej vlne

(Chasing Mavericks, USA, 2012) DCP 2D, MP 12, ČESKÉ TITULKY, DOBRODRUŽNÝ

RÉŽIA: Michael Apted, Curtis Hanson

NÁMET: Jim Meenaghan, Brandon Hooper

SCENÁR: Kario Salem **KAMERA:** Oliver Euclid, Bill Pope **STRIH:** John Gilbert

HUDBA: Chad Fischer **HRAJÚ:** Jonny Weston, Gerard Butler, Elisabeth Shue

DISTRIBÚTOR: Forum Film Slovakia

Film nakrútený podľa životného príbehu Jaya Moriartiho, neuveriteľne talentovaného surfigistu, ktorého štýl dodnes obdivujú tisícky fanúšikov divokých vln. Jeho snom bolo zdočať Mavericks – jednu z najväčších morských vln na svete. Keď mal pätnásť rokov, zistil, že toto miesto naozaj existuje a nachádza sa dokonca len niekoľko míľ od jeho domova v Santa Cruz. Podarí sa mu presvedčiť miestnu legendu Rickyho „Frostyho“ Hessona, bývalého záchranára a reprezentanta v plávaní, aby ho začal trénovať. Skúsený profesionál po prvých hodinách pochopí, že v mladom chalánovi sa skrýva nielen dokonalý cit pre more, ale i neskutočne pevná vôľa, ktorá mu pomáha zdočovať aj tie najťažšie prekážky.

PREMIÉRA: 29. 11. 2012

Návrat do Silent Hill 3D

(Silent Hill: Revelation 3D, Francúzsko/USA, 2012) DCP 3D, ŠUP, 95 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, HOROR

RÉŽIA A SCENÁR: Michael J. Bassett

KAMERA: Maxime Alexandre **STRIH:** Michele Conroy **HUDBA:** Jeff Danna, Akira Yamaoka **HRAJÚ:** Sean Bean, Radha Mitchell, Carrie-Anne Moss, Kit Harington, Adelaide Clemens, Malcolm McDowell, Deborah Kara Unger, Erin Pitt

DISTRIBÚTOR: Forum Film Slovakia

Mestečko Silent Hill, ktoré prináša smrť, sa vracia do kín v pokračovaní, ktoré prinesie ešte viac hrôzy pomocou 3D technológie. Heather Manson je zvyknutá byť na úteku. Spolu so svojim otcom už od útleho veku uniká pred démonickými silami, ktorým nikdy úplne neporozumela. V predvečer osemnástych narodenín sužujú Heather ešte desivejšie nočné mory a k tomu ešte záhadne zmizne jej otec. Heather zisťuje, že nie je tým, kým si myslela, že je. Desivé zjavenia ju vedú stále hlbšie do démonického sveta a hrozí, že tam uviazne naveky.

PREMIÉRA: 29. 11. 2012

Niet pokoja pre bezbožných

(No habrá paz para los malvados, Španielsko, 2011) DCP 2D + DVD, 114 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Enrique Urbizu

SCENÁR: Michel Gaztambide, Enrique Urbizu **KAMERA:** Unax Mendía **STRIH:** Pablo Blanco

HUDBA: Mario de Benito

HRAJÚ: José Coronado, Rodolfo Sancho, Helena Miquel, Juanjo Artero, Pedro María Sánchez, Nadia Casado, Younes Bachir

DISTRIBÚTOR: Film Europe

Skorumpovaný policajt Santos Trinidad robí to, čo obvykle, opíja sa dlho do noci. Keď mu vo vyprázdnenom bare už odmietnu naliať ďalší pohárik, vyvraždí celý personál, barmanku aj majiteľa podniku. Vraždenie však nezostane bez svedkov, a keď Santos zistí, že ho pri krvavom vyčinení niekto sledoval, vydáva sa po stopách neželaného svedka, aby ho umlčal. V tom istom čase začína sudkyňa Chacón a detektív Leiva vyšetrovanie niekoľkonásobnej vraždy. Všetko nasvedčuje tomu, že to bude ďalší prípad vybavovania si účtov v drogovom podsvetí. Postupne sa objavujú nové skutočnosti a zo zdanlivo jednoduchého prípadu sa začína vynárať nebezpečenstvo islamského terorizmu.

PREMIÉRA: 17. 11. 2012

Od Fica do Fica

(Od Fica do Fica, Slovensko, 2012) 35 mm/DCP 2D, ŠUP, 75 min., POLITICKÝ DOKUMENT

RÉŽIA, NÁMET, SCENÁR A KAMERA: Zuzana Piussi **STRIH:** Marek Šulík

ÚČINKUJÚ: politici, občania, organizátori protestov, politológovia

DISTRIBÚTOR: LEON Productions

Nový dokument Zuzany Piussi mapuje obdobie dvoch rokov – od volieb do volieb. Film sa začína v období pred voľbami v roku 2010. Apatia v spoločnosti naznačovala opätovné víťazstvo Smeru vo voľbách. Vďaka nečakanému víťazstvu pravice vznikla koalícia, ktorá svojím zložením naznačovala, že jej spoločné vládnutie nebude ľahké. Prvý naozaj vážny rozkol mal preveriť jej súdržnosť. A vláda sa rozpadla. Otázka eurovalu rozdelila nielen koalíciu, ale aj spoločnosť. Na svetlo začali vychádzať závažné kauzy a nové predvolebné obdobie bolo poznamenané kauzou Gorila. Film je mozaikou rýchlo sa meniacich názorov politikov, káz a pozadia politiky, ktorá vypovedá o dnešnom stave spoločnosti.

PREMIÉRA: 8. 11. 2012

Patrola

(End of Watch, USA, 2012) DCP 2D, 108 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA A SCENÁR: David Ayer

KAMERA: Roman Vasyanov **STRIH:** Dody Dorn **HUDBA:** David Sardy

HRAJÚ: Jake Gyllenhaal, Michael Peña, Anna Kendrick, Natalie Martinez, David Harbour, Frank Grillo, America Ferrera, Cle Shaheed Sloan

DISTRIBÚTOR: Forum Film Slovakia

Bežná, rutinná dopravná kontrola. Dvomi mladým policajtom sa pri nej nečakane podarí zabaviť niekoľko zbraní a balík špinavých peňazí. Netušia, že patrili silnému gangu a že oni sami sa tak nevedomky dostali na čiernu listinu odsúdených na smrť. Začína sa boj bez pravidiel, boj o život.

PREMIÉRA: 1. 11. 2012

Sinister

(Sinister, USA, 2012) DCP 2D, ŠUP, 110 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, HOROR

RÉŽIA: Scott Derrickson

SCENÁR: Scott Derrickson, C. Robert Cargill **KAMERA:** Chris Norr **STRIH:** Frédéric Thoraval

HUDBA: Christopher Young

HRAJÚ: Ethan Hawke, Juliet Rylance, James Ransone, Fred Dalton Thompson, Michael Hall D'Addario, Clare Foley, Rob Riley, Tavis Smiley

DISTRIBÚTOR: Continental Film

Autor detektívnych románov Ellison objaví jedného dňa na povale svojho domu staré zabudnuté filmové pásy. Ukáže sa, že súvisia so záhadnými vraždami, ktoré sa v starom dome kedysi stali. Spisovateľ podrobne sleduje všetky filmy a postupne objavuje rôzne symboly. V každom filme sa pravidelne objavuje postava s démonickou tvárou. Ellison sa rozhodne vypátrať vraha. Pátranie sa však ukáže ako veľmi nebezpečné. Pri hľadaní totiž Ellisonovi aj jeho rodine skrži cestu neznáma nadprirodzená bytosť z filmov a všetci sa ocitnú v ohrození života. Aj keď sa spolu s rodinou zo strašidelného domu odsťahuje, démon ich prenasleduje aj naďalej.

Dvadsať rokov horského filmu v Poprade

V Poprade sa v dňoch 10. až 14. októbra 2012 uskutočnil jubilejný 20. ročník Medzinárodného festivalu horských filmov. Na festivale sa organizačne podieľa aj Slovenský filmový ústav, ktorý bol v roku 1993 jedným z jeho zakladateľov. V neustálom boji o prežitie má festival v porovnaní s mnohými inými minimálne jednu, nie vždy samozrejmu výhodu: stabilný okruh zasvätených divákov.

Festival horského filmu pod Tatrami je nevyhnutne komunitnou udalosťou milovníkov hôr – divákov a tvorcov (pozície si nezriedka vymieňajú) na ňom spájajú predovšetkým zážitky z miest, ktoré jedni aj druhí navštívili, preliezli, preskakali. Silné divácko-tvorivé prepojenie bolo pre mňa – ako prvolezca na takto jasne vyhranenom type festivalu – jeho najviditeľnejším znakom. Okrem projekcií filmov sa prejavovalo najmä počas prezentácií expedícií súčasných ikon (P. Hámor, A. Bielecki) i legend (K. Diemberger) svetového horolezectva.

Celý program festivalu však okrem týchto osobných uvedení pozostával hlavne z medzinárodnej súťaže, ktorú tvoril súbor 46 filmov. Z môjho pohľadu najnižšiu, prvoplánovú úroveň predstavovali „redbulové“ filmy zachytávajúce extrémne/adrenalinové výkony (zoskoky, prelezy či prelety). Tieto klipové záznamy akcií sprevádzané správne drsnou muzikou omrzeli najskôr. Nasledovali filmy o zaujímavých, v rôznej miere objaviteľských expedíciách, v ktorých sa nielen „riešili“ fyzické výkony, ale aj odkrývali iné historicko-kultúrne kontexty. Tie zasa niekedy unavovali svojou dĺžkou. Z 15 domácich titulov v súťaži – ktoré sa spracovaním či témami medzi ostatnými nestratili, ale ani mimoriadne neprekvapili – zaujali len Barabášove *Príbehy tatranských štítov* (Cena za sfilmovanie histórie hôr).

Grand Prix však jednoznačne patrí poľskej *Deklarácii nesmrtelnosti* Marcina Koszałku, talentu poľského autorského dokumentu (víťaz aj z Jihlavy), ktorý vo filme o horolezcovi Piotrovi Korczakovi pracuje nielen s informáciou (portrét) a akciou (lezenie), ale aj s metaforickými rovinami akcie (lezenie/poznanie), prípadne so sebareflexiou (nahrúvanie filmu, lezenie osvetľovačov). Lezenie sa tu odkrýva ako metafora života i tvorby.

Slávnosť horského filmu v Poprade bola pre mňa príjemným prekvapením. Festival s plným kinom nadšených insiderov si zaslúži podporu bez váhania. ◀

▶ Martin Kaňuch

(šéfredaktor časopisu Kino-Ikon, porotca 20. MFHF Poprad)

Študenti sa opäť predviedli na festivale Áčko

Od 16. do 20. októbra sa na pôde Filmovej a televíznej fakulty Vysokiej školy múzických umení v Bratislave konal už 16. ročník filmového festivalu Áčko, tento rok so sloganom „Drž klapku...“. Súboj o Grand Prix zvidelo približne 100 hraných, dokumentárnych a animovaných filmov. Najviac z nich pochádzalo z bratislavskej VŠMU, no prišli aj snímky z filmových škôl v Banskej Bystrici a Košiciach. Najväčšie zastúpenie pritom mali hrané tituly, za ktorými nasledovali dokumentárne.

Účasť na projekciách stúpala priamo úmerne s časom ich konania. Kým na poludňajších blokoch sedeli najmä študenti filmovej fakulty, vyplňajúci si čas medzi prednáškami, na premietaňach od neskorého popoludnia do večera sa zišli okrem študentov aj ďalší filmoví fanúšikovia a naplnili kinosálu do posledného miesta vrátane schodov. Aj keď bolo cez prestávky foyer plné, nikto sa nestážoval. Tí unavenejší si posadali na tulivaky, ostatní sa rozprávali o filmoch alebo o aktuálnom programe áčkarských afterparty. Tie sa konali v priestore Nekapri a z pestrého programu sa tradične najväčšej obľube tešili Filmárske dušičky so skvelými hudobnými hosťami a súťažou o najlepšiu masku.

Počas tohto všetkého vyberala festivalová porota na čele so strihačom Marošom Šlapetom víťazov v dvanástich kategóriách. Pre víťazov bola pripravená trofej v podobe klapky s minimaľbami Dominiky Žakovej a Alexandry Barth, študentiek katedry maľby na Vysokiej škole výtvarných umení. V nomináciách bolo najčastejšie počuť názvy filmov *Momo* v réžii Teodora Kuhna, *Ja som baník, kto je viac* od Romana Fábiana a *Andyho žena* od Richarda Staviarskeho. Grand Prix nakoniec získala snímka *Ja som baník, kto je viac*. Najlepším hraným filmom bol *Momo*, najlepším animovaným filmom sa stali rovnakým dielom titulu *Lighta* v réžii Andreja Gregorčoka a *Bublina* Márie Olhovej. Cenu za najlepší dokumentárny film sa porota rozhodla neudeliť.

Diváci mohli počas celého festivalu hlasovať za svojho favorita. Film s najvyšším počtom hla-

sov sa stal nositeľom Ceny divákov a bol ním projekt Andreja Farbu *Happy3Friends*.

▶ Šimon Drgoňa

(poslucháč Ateliéru scenáristickej tvorby na FTF VŠMU)

Prvým digitalizovaným kamenným kinom v Bratislave je Nostalgia

Kino Nostalgia ako prvé spomedzi kamenných kín v Bratislave premieta od začiatku októbra v digitálnej kvalite. Otváracím filmom „novej“ Nostalgie bola *Cesta do lesa*, pokračovanie úspešnej komédie Tomáša Vorla *Cesta z mesta*. Na slávnostnej premiére sa okrem režiséra zúčastnili aj herci Eva Holubová a Tomáš Hanák. Filmový klub Nostalgia patril neodmysliteľne ku koloritu Stavebnej fakulty Slovenskej technickej univerzity, no po dvadsiatich rokoch musel tieto priestory opustiť. Napokon sa novým domovom Nostalgie stal Spoločenský dom Nivy na Súťažnej 18 a „nostalgické“ kino postupne prešlo ako prvé jednosálové kino v Bratislave kompletnou digitalizáciou, čo znamená ozvučenie Dolby Surround 5.1 a digitálny projektor s 2D technológiou. V prevádzke však naďalej zostávajú aj klasické 35 mm premietačky, takže diváci sa nemusia obávať, že prídu o obľúbené archívne filmy. Digitalizáciu kina významne podporil Audiodivizný fond, k rýchlemu procesu prispela aj ústretovosť spoločnosti Cultus a mestskej časti Ružinov. Kino premieta vo štvrtok a v sobotu.

▶ jar

Nedodržaný sľub vyšiel v zahraničí na DVD

Koprodukčný česko-slovenský film *Nedodržaný sľub* (r. J. Chlumský, 2009), ktorý sa odohráva počas druhej svetovej vojny, vydala na DVD pod názvom *Broken Promise* britská spoločnosť Revolver Entertainment. Obal DVD pritom evokuje akčný vojnový film.

▶ jar

PREMIÉRA: 15. 11. 2012

Twilight sága: Úsvit – 2. časť

(*The Twilight Saga: Breaking Dawn – Part 2*, USA, 2012) 35 mm s českými titulkami + DCP 2D so slovenskými titulkami, ŠUP, 115 min., MP 12, DOBRODRUŽNÝ / DRÁMA / FANTASY

RÉŽIA: Bill Condon **NÁMET:** Stephenie Meyer – román *Úsvit* (2008) **SCÉNÁR:** Melissa Rosenberg **KAMERA:** Guillermo Navarro **STRIH:** Virginia Katz **HUDBA:** Carter Burwell **HRAJÚ:** Kristen Stewart, Robert Pattinson, Taylor Lautner, Kellan Lutz, Elizabeth Reaser, Ashley Greene, Nikki Reed, Jackson Rathbone **DISTRIBÚTOR:** Bontonfilm

Očakávané vyvrcholenie kultovej tínedžerskej upírkej ságy je tu. Bella porodila svojmu upírkemu manželovi krásne dievčatko. Napriek obavám sa zdá, že je všetko v poriadku. Bella zmenená na upírku nemá so svojou novou identitou žiadne problémy. Práve naopak. Vyzerá dokonale šťastná a má všetko, po čom túžila. Idyla však netrvá večne. Na scénu sa opäť vracajú Volturiovi, ktorí majú stále rovnaký cieľ – zničiť celú rodinu Cullenovcov. Boj za začína nanovo a nebude ľahký. Dočká sa konečne upírska rodinka šťastnej večnosti?

▶ Mariana Jaremková a Miro Ulman

Volby na cigánsky spôsob

► **Martina Polívková** (filmová publicistka)

Vraví sa, že každý slovenský dokumentarista by si mal odkrútiť „cigánsky film“. Námet na ten svoj si Jaroslav Vojtek našiel v netradičnom príbehu Róma Vlada Sendreia, ktorý sa rozhodol stať politikom. Film *Cigáni idú do volieb* tak ukazuje rómsku komunitu z menej známeho pohľadu. V slovenských kinách má premiéru 8. novembra.

„Nechcelo sa mi veľmi robiť film o Rómoch z osád, o ich neprispôsobivosti. Stále som čakal, čo by to malo byť, čo ma osloví. Keď som sa dozvedel, že Vlado chce byť prvý rómsky politik, uvedomil som si, že takýto moment z problematiky Rómov ešte nik neukázal,“ spomína na prvotný nápad režisér. Film zachytáva príbeh bývalého bitkára, v súčasnosti zapáleného aktivistu pôsobiaceho v treťom sektore, ale aj lídra známej kapely Kokavakére Lavutáris alias Sendreiovcí, ktorých hudba dokonca zaznela vo filme *Sherlock Holmes – Hra tieňov* v réžii Guya Ritchieho. Jaroslav Vojtek sa sústredil na obdobie jedného mesiaca pred komunálnymi voľbami, v ktorých chcel Vlado Sendrei kandidovať. „Zdalo sa mi, že je to vhodný námet na film o identite Róma. Ako sa chce Róm dostať na rovnakú platformu ako bieli ľudia a chce to spraviť cez politiku. Mal som ambíciu priblížiť rómske etnikum na základe nám známych meradiel a bodov, akým je napríklad politická kampaň, a ukázať, ako ich zvláda a vníma Róm. Cez jeho myslenie, emócie, morálne postoje a zásady tak vlastne môžeme vidieť tú odlišnosť

kultúrneho pohľadu na svet. Tým, že Vlado bol rómsky líder, najväčší volebný potenciál mohol mať, samozrejme, medzi Rómami. Zdalo sa mi zaujímavé sledovať, ako Rómovia vo svojej komunite medzi sebou držia, aké majú vzťahy a spoločné záujmy,“ hovorí Vojtek. Pôvodne mala byť predvolebná kampaň i samotné voľby len úvodnou časťou filmu, ktorý mal zachytávať Sendreia počas štyroch rokov, keď bude zastávať funkciu v miestnom zastupiteľstve. Napokon sa z plánovaného úvodu stal celý film, lebo udalosti i atmosféra ponúkali oveľa viac materiálu, než sa čakalo.

Vzniku filmu aj jeho autenticite dosť pomohol fakt, že režisér Vojtek aj producent filmu Tomáš Kaminský už predtým niekoľkokrát spolupracovali s protagonistom i celou komunitou. Najskôr to bol pred desiatimi rokmi dokumentárny sitcom o Sendreiovcoch pre televíziu Markíza a v roku 2008 sa k tejto rómskej komunite vrátili dokumentom *Malá domov*. „Tým, že som s Vladom už niečo nakrúcal, bolo pre neho aj ľudí okolo úplne prirodzené, keď ma videli vedľa seba s kamerou v ruke.

Dokonca sa mi stalo, že som raz šiel okolo bez kamery a oni sa na mňa pozerali a rozmyšľali, čo je na mne čudné. Tento moment som chcel využiť na to, aby som ich zachytil naozaj takých, akí sú,“ vraví režisér. Vďaka tomu sa vo filme odhalí nielen snaha človeka z minority dostať sa medzi väčšinovú populáciu, ale aj intímne vzťahy v jeho rodine, medzi priateľmi, štruktúra a zmysľanie ľudí v rámci takejto spoločnosti.

Samotné nakrúcanie bolo nesmierne živelné. Vopred pripravený plán sa každý deň neustále menil a prispôboval danej situácii. Nič sa nedalo presne nachystať, filmovanie bolo intenzívne a nekontrolovateľné rovnako ako Sendreiova predvolebná kampaň. „Najnáročnejšie na tomto filme bolo práve stíhať ich tempo. Je to niečo, na čo sa nedá pripraviť, ja som mohol skrátka iba čakať, čo sa bude diať, a byť pohotový. Na druhej strane, vďaka otvorenému vzťahu s Vladom som tentoraz nemal problémy – na rozdiel od iných projektov – pristihnúť niekoho v intímnejšej situácii alebo dúfať, že sa mi podarí zachytiť nejaký významný moment,“ vysvetľuje dokumentarista.

Okrem toho, že ide o pohľad na rómsku komunitu, prináša film aj obraz toho, čo je politika sama

o sebe. O čo ide človeku, ktorý sa na politiku dá, ako ho toto rozhodnutie mení, ako sa vyvíja jeho uvažovanie, ako rastie túžba vyhrať a byť úspešný. Práve vďaka prirodzenej živelnosti a úprimnosti protagonistov má film značný komický náboj, aj keď po jeho skončení zostane v človeku akási horká pachuť. „Pri filmovaní som pochopil, že rómsky problém na Slovensku je veľmi hlboký, veľmi vážny a že je to historický problém. Veľmi dlho sa tvoril, nabaľoval a dvakrát tak dlho sa bude riešiť. Uvedomil som si, že v rómskej komunite vyrastajú generácie, ktoré sme si my vychovali na určitý spôsob života a teraz ich chceme zrazu rýchlo zmeniť. Dúfam, že sa s tým podarí niečo spraviť, ale ja sám riešenie nepoznám,“ uviedol Vojtek.

Tvorcovia sa rozhodli uviesť hotový film na jiahlavskom festivale, takže nakrútený a zostrihaný materiál čakal asi trištvrte roka na svoju októbrovú svetovú premiéru. Toto zdržanie možno malo svoj význam. „Asi neexistujú náhody. Do kín ideme teraz, keď spoločnosť dýcha a žije rómskym problémom. Verím tomu, že ľudom a politikom to možno pomôže pri objasňovaní toho, o čo ide. Lebo rómsky problém sa nevyrieši pochodom,“ uzavrel režisér filmu *Cigáni idú do volieb*. ▲

Cigáni idú do volieb (r. Jaroslav Vojtek, Slovensko, 2012)

▪ CELKOVÝ ROZPOČET FILMU: 120 000 eur (z toho podpora AVF 34 290 eur na vývoji a produkcii, ešte je podaná žiadosť na podporu distribúcie; RTVS 14 000 eur s DPH) ▪ POČET KÓPIÍ, V KTORÝCH SA FILM BUDE DISTRIBUOVAŤ V SLOVENSKÝCH KINÁCH: 11 – DCP, DVD, Blu-ray

Gorila a politické zoo

► Mariana Jaremková (filmová publicistka)

Autorský dokument Zuzany Piussi *Od Fica do Fica* mapuje obdobie od volieb 2010 do volieb 2012, ktoré prenieslo spoločnosť od apatie cez novú energiu až do opätovného apatického stavu. Film tak formou mozaiky názorov a situácií ponúka obraz spoločnosti, politiky a reflexiu doby.

Režisérka Zuzana Piussi patrí na slovenskej dokumentárnej scéne k tým málo tvorcom, ktorí sa venujú investigatívnej dokumentaristike. Má potrebu, ako už v rozhovore pre Film.sk povedala, do vecí „štúrat“, pretože nie sú v poriadku. Vedome ignorované javy, spoločensko-politické problémy a kauzy, to všetko sa stáva námetom jej dokumentov. Po televíznom filme *Nemoc tretej moci*, kde si zobrala na mušku súčasný stav slovenského súdnictva, a dlhometrážnom dokumente *Muži revolúcie*, v ktorom sa vracia k udalostiam z roku 1989, sa v najnovšom dokumentárnom filme venuje aktuálnej spoločensko-politickej situácii – ani tá nie je v poriadku. Turbulentné obdobie zaznamenané vo filme síce prinieslo množstvo zásadných zmien, no ďalšia revolúcia sa napriek pozitívnym impulzom nekonala.

Od Fica do Fica je teda dokument o súčasnej politike. „Film začal vznikáť zo zúfalstva,“ spomína Piussi. „Najprv som ho robila sama s kamerou, potom som našla záchrancu, Mária Homolku. Vďaka nemu sa film dokončil.“ Dokument vráti diváka do roku 2010, do predvolebného obdobia,

poznačeného atmosférou celkovej apatie v spoločnosti. „Film sa skladá z dvoch častí, prvá je obrazom politikov pred voľbami v roku 2010. Nakrúcala som po celom Slovensku. Najradšej mám pasáž venovanú koncu Mečiara.“

Keď sa Zuzana Piussi rozhodla nakrútiť dokument o funkčnom období jednej vlády od volieb do volieb, nikto si nevedel predstaviť, že Ficova strana môže vo voľbách utrpieť porážku – nezasvedčovala tomu spoločenská atmosféra. No po nečakanej vlne odporu napokon zvíťazila pravica. Pravicové strany vytvorili koalíciu, ktorá však už od začiatku nebola príliš pevná. Po roku a pol museli krajiny Európskej únie zaujať postoj k vytvoreniu eurovalu. Nepopulárne opatrenie v boji s ekonomickou krízou koalíciu položilo a Slovensko sa ocitlo pred ďalšími voľbami. Spoločnosť bola rozdelená na dve skupiny, rozpútal sa boj médií. Dokument v tejto časti ponúka rôzne názory za euroval aj proti nemu. „Film je poskladaný zo situácií, inak by to bola nuda. Samozrejme, nájdu sa aj výpovede a analýza,“ hovorí Piussi. „Snažila som sa dostať bližšie k

ľuďom, zachytiť pozadie diania a povedať vlastný názor, pretože toto je autorský dokument.“

Rozpor týkajúci sa eurovalu vystriedala v médiách kauza „odpočúvanie“. Po nej vypukla kauza Gorila, ktorá vyhnala do ulíc množstvo protestujúcich ľudí. „Druhá časť filmu – dianie okolo spisu Gorila – sa začne odohrávať po páde vlády, po tom, čo niekto zavesil spis Gorila na internet. Spoločnosť sa vzbúrila a ja som chcela byť pri tom.“ Film tak získal zaujímavý oblúk od apatie cez vzburu až po koniec opäť v apatii. „To, že politici sú skorumpovaní a kradnú, sme vedeli aj pred spisom Gorila, ale Gorila dokázala vyhnáť do ulíc tisíce ľudí. Pre mňa bolo zaujímavé zachytiť snahu o zmenu a to, akého odporu sme schopní. Chcela som ukázať názory ľudí, ale v istých situáciách. Všetkým nám vadí, v čom žijeme, ale ako to urobiť, čo sa má udiť, aby bolo lepšie? Kto to má zmeniť a ako? Výsledkom je napokon opäť apatia.“ Piussi prenikla do zákulisia organizovania protestov, zachytila ich plánovanie, názory a postoje organizátorov. Nevyhýba sa ani ukazovaniu rozporov, pretože, ako tvrdí, vyhýbanie sa čomukoľvek by bola veľká chyba. Vo filme odznejú aj názory autora knihy, ktorá vzbudila

veľký rozruch. „Tom Nicholson vo filme vystupuje, rozprávala som sa skoro so všetkými zainteresovanými. Samozrejme, siskárov, ktorí neboli zbavení mlčanlivosti, som nakrúcať nemohla. Aby som dostala do filmu ich výpovede, použila som animácie. Pravda, nie také, aké je divák zvyknutý vídať v slovenských filmoch.“

Dokument *Od Fica do Fica* ukazuje na časovom úseku dvoch rokov od volieb do volieb – od Fica do Fica – meniacu sa atmosféru v spoločnosti aj to, ako politici počas tohto obdobia menia svoje názory a stanoviská.

Na filme so Zuzanou Piussi (autorkou námetu, scenára, kameramankou a režisérkou) spolupracoval ako strihač Marek Šulík. „S Markom bolo veselo, vo filme vidieť jeho humor, tie jeho veselé strihy z medveďa na Mečiara,“ smeje sa režisérka. Svojím dokumentom chce divákovi ponúknuť vtipnú mozaiku názorov, udalostí a káuz, ktoré sa udiali v slovenskej politike za dva roky a vypovedajú o stave spoločnosti. Dá sa teda predpokladať, že humor tejto mozaiky bude mať napokon trpkú príchut. „Najlepší humor je ten najsmutnejší,“ uzatvára Zuzana Piussi. ▲

Od Fica do Fica (r. Zuzana Piussi, Slovensko, 2012)

- CELKOVÝ ROZPOČET FILMU: film bol financovaný z vlastných zdrojov tvorcov
- POČET KÓPIÍ, V KTORÝCH SA FILM BUDE DISTRIBUOVAŤ V SLOVENSKÝCH KINÁCH: 2 DCP nosiče

FOTO: Miro Nôta

Hľadačka pravdy

► Mariana Jaremková (filmová publicistka)

Keď pred niekoľkými rokmi prebehol kinami film *Cigarety a pesničky*, začalo sa častejšie skloňovať meno dokumentaristky Jany Kovalčíkovej, teraz je to už Jana Bučka, ktorá na snímke spolupracovala s Markom Šulíkom. Odvtedy ich spolupráca úspešne pokračuje, v kinách môžeme vidieť ich film *Zvonky šťastia* a Jana už intenzívne pracuje na ďalších projektoch, ktoré majú byť v prvom rade pravdivé a zmysluplné.

Aktuálne sa stále hovorí o filme *Zvonky šťastia*, ale ty už máš rozpracované nové projekty. Aké?

– Teraz som napríklad strávila týždeň v Banskej Bystrici, kde sme nakrúcali pilotný diel dokumentárneho cyklu, ktorý sme rozbehli s Markom Šulíkom. Je to projekt o tom, ako traja filmári z občianskeho združenia DogDocs – Peter Kotrha, Adam Hanuljak a Peter Snadík – robia filmové workshopy pre amatérov. Cyklus by mal byť koncipovaný tak, že každý diel bude zameraný

na jednu sociálnu menšinu. Každá marginalizovaná skupina (mentálne postihnutí, dôchodcovia, väzni, deti z polepšovne atď.) absolvuje týždenný filmový workshop a prostredníctvom neho a cez ich amatérske filmy sa pozrieme na témy týkajúce sa danej skupiny a na jej reflektovanie reality. Pilotný diel je venovaný Divadlu z Pasáže, v ktorom hrajú herci s mentálnym postihnutím. Prežili sme s nimi mimoriadne intenzívny týždeň.

Keď hovoríme o divadle, nedávno mal premiéru tvoj dokument *Rodinná slávnosť Teatra Tatra*. Máš rada ich svojskú poetiku?

– Som z Nitry, takže Teatro Tatro poznám roky. Mám rada ich poetiku, spôsob, akým pracujú, stieranie hraníc medzi profesionálnym a civilným životom. Je to také zemité divadlo, ktoré dýcha. Na prvom mieste sú pre nich medziludské vzťahy, až potom pracovné – to sa mi páči. Veľmi dlho som o nich chcela nakrúcať, a keď som mala robiť svoj prvý diel relácie *Umenie*, zistila som, že pripravujú trojdňovú slávnosť k svojmu výročiu. Nakrúcalo sa mi s nimi výborne. Mám rada hravých ľudí. Je to moja krvná skupina.

Kto ťa počas štúdia VŠMU najviac ovplyvnil?

– Ja som nastupovala vtedy, keď po prvý raz otvárali ročník Marek Šulík s Petrom Kerekesom. Vlastne sa učili aj oni na nás, a tak bol náš dialóg oveľa intenzívnejší. Sú to mladí chalani, ktorí tvoria a majú v sebe to vnútorné napätie. Poznajú súčasnú situáciu, technológie, ktoré sa rýchlo vyvíjajú, filmové myslenie, ktoré sa posúva. Srší z nich zapálenosť pre tvorbu mladých filmárov.

Takže spolupráca s Markom Šulíkom sa začala už na škole?

– Marek ma v prvom ročníku zavolať na etnologickeo-muzikologický výskum, ktorý robila Jana Belišová a my sme ho dokumentovali. Potom to logicky vyústilo do spolupráce na filme *Cigarety a pesničky*. Keď sme chodili po rómskych osadách, stretli sme sa s množstvom ľudí a príbehov. A Marek prišiel s nápadom, aby sme o tom nakrútili film. Impulzom bolo i to, že stále počúvame sťažnosti na komplikovanú situáciu, pokiaľ ide o rómsku problematiku. Rozhodli sme sa ísť proti tomu a hľadať silných protagonistov, ktorí chcú z vlastnej iniciatívy prekročiť začarovaný kruh svojho osudu a strachu, čo ich tak determinuje. Vznikol scenár *Príbehy strachu*, ale nezískali sme dostatok financií na jeho realizáciu. Tak sa projekt pretransformoval iba do jedného príbehu a zrodili sa *Zvonky šťastia*.

Nie je už divák presýtený filmami o Rómoch?

– Ako divák by som asi bola presýtená. Ako bežný divák by som možno na film o Rómoch nešla, ale ako Jana Bučka áno, pretože ma Rómovia

zaujímajú a bavia. Divácky záujem ma však prekvapuje. *Cigarety a pesničky* aj *Zvonky šťastia* dostali niekoľko cien, putujú po svete, o oba filmy majú záujem festivaly a ľudia na ne pozitívne reagujú. S Markom sme boli z reakcií prekvapení. Na začiatku postprodukcie, keď sme dostali preklady z rómčiny, takže sme sa dozvedeli, o čom sa protagonisti rozprávali, a dávali sme to dokopy, som mala z výsledku rozpačitý pocit, nebola som spokojná. Ale tak to bolo aj pri *Cigaretách a pesničkách*, až spätne som si uvedomila, že ten film má naozaj výpovednú hodnotu. Prvú verziu *Zvonkov šťastia* prijali aj naši kamaráti rozpačito, čo mne a Markovi potvrdilo naše vlastné pocity. Zdá sa však, že kinoverzia má úspech.

Majú ľudia záujem diskutovať po premietaní?

– Väčšinu ľudí zaujíma spojenie hraných (inscenovaných) a dokumentárnych prvkov v tomto filme, to však vzniklo z úplne prozaického dôvodu. S Markom sme si povedali, že chceme, aby rozprávanie bolo v štýle čo najčistejšie, s ukotvenými a statickými zábermi, aby herci nekontaktovali kameru. A vďaka tomu vznikol ten veľký odstup. Keď sme film dostrihali, určili sme, že pôjde o dokumentárnu hru. Sama neviem, či to divákovi stačí, aby sa nastavil na to, čo ho čaká. Podľa reakcií mám pocit, že áno, ale súčasne cítim, že ľudia na to potrebujú čas. Keď to divák od začiatku odmieta prijať a drží sa svojho postoja, ťažko k nemu film môže preniknúť.

S Jarom Vojtekom som sa v súvislosti s filmom *Z kola von* rozprávala o tom, ako po nakrúcaní „opustiť“ protagonistu svojho filmu, odpútať sa. Vstúpiš niekomu do života, pre neho pozitívnym spôsobom, a žiješ niekoľko mesiacov v jeho svete, v ktorom po nakrúcaní zostáva opäť sám.

– To je pre mňa jedna z najťažších vecí v živote dokumentaristu. Je to schizofrénia. Máš s človekom profesionálny vzťah a musíš dávať pozor na to, čo povieš, do akej miery ho k sebe pustiš. Ak si chceš získať dôveru ľudí, musíš do istej miery vyložiť karty na stôl aj ty. Najstí tú hranicu je však veľmi ťažké. No aj o tom je tvorba dokumentu, o neustálom hľadaní miery a hraníc. Na to neexistuje odpoveď alebo ňou možno je to neustále hľadanie. Podstatné je, aby si človek udržoval morálne nastavenie.

Spoločné projekty s Markom Šulíkom začali vznikať, keď si ešte bola na škole (Cigarety a pesničky). Na základe čoho ťa Šulík hneď v prvom ročníku oslovil? Zaujímali ťa už vtedy sociálne témy? – Vždy som chcela nakrúcať sociálne dokumenty, tie pre mňa majú zmysel. Aktuálne problémy, vzťahové väzby medzi ľuďmi. Myslím, že Markovi sa páčili moje školské filmy a zároveň vedel, že som scestovaná. Dokážem sa vybrať kamkoľvek a viem fungovať za akýchkoľvek okolností a podmienok. Keď nemám peniaze na jedlo, tak celý deň nepotrebujem jesť, čo sa nám počas nakrúcania stávalo bežne. Marek potreboval človeka, ktorý nebude frflať, ktorému bude blízka táto téma, ktorý pôjde za príbehom bez ohľadu na tvrdé podmienky.

Aktuálne sa hovorí o dokumente Grécko zo série Svet z gauča, ktorý si nakrútila so svojim manželom. Čo ťa zaujalo na tomto projekte? A budeš nakrúcať aj niektorý z ďalších dielov?

– Áno, do projektu sa ešte vrátim, a to buď časťou o Srbsku, Albánsku, alebo Turecku. Samozrejme, ak sa v ňom bude pokračovať. Všetkým sa film (aj projekt) páči, čakáme však, či dostaneme peniaze. Mňa zaujímalo, čo sa v Grécku deje, pretože v médiách vidíme iba čierne-biely obraz. Nemám ani problém otočiť kameru na seba, Števo (manžel) áno. Je to už tretí film, v ktorom účinkuje, a povedal, že aj posledný.

Tento film ponúkol subjektívny pohľad, ovplyvnený tým, koho ste stretli, s kým ste sa rozprávali, zrejme to nemala byť všeobecná analýza situácie v Grécku.

– Strávili sme v Aténach desať dní, nešli sme tam robiť štúdiu. Mal to byť subjektívny pohľad skrz človeka, nemala to byť žiadna investigatíva. Reflektuješ krajinu síce cez zúžený pohľad, ale reflektuješ ju. A myslím, že desať dní je dostatočný čas na získanie akejsi vzorky, ktorá odráža situáciu.

Investigatívny dokument ťa neláka?

– V druhom ročníku som nakrúcala film *Národná identita*, ktorý zostal nedokončený. Venovala som sa téme národnej identity Slovákov a mal to byť fenomenologický film. Vybrala som si asi 15 protagonistov rôznych profesií, ktorí na túto tému hovorili zo svojho pohľadu – od politikov až po

maďarského režiséra žijúceho na Slovensku. Film začal vznikať na základe môjho hnevu, ktorý bol spojený s príhodou môjho ocka. Druhý impulz prišiel po tom, ako som začala prenikať do filmového prostredia a postupne som zisťovala, ako veci fungujú, ako sa kradne, koľko je tu talentovaných ľudí, ktorí nemajú šancu získať peniaze na svoje projekty. Film teda vychádzal z môjho osobného i občianskeho postoja. Nakrúcala som rok a bolo to dosť náročné. Vedela som, že ten film musím dokončiť, ale zrazu prišli iné veci a ja som stratila energiu. Nevieť, či ju ešte získam. Je v ňom pomenovaných veľa vecí, ktoré sú pre mňa dôležité. Nie je to problém odvahy, ale hnev, ktorý som v sebe mala vyše roka a ktorý ma začal ničiť. Nedokázala som v takom hneve fungovať, veľa vecí mi unikalo, pretože som sa sústredila iba na ten projekt.

Ako hodnotíš investigatívny dokument na Slovensku?

– Je dôležitý a mal by sa nakrúcať. Preto držím palce Zuze Piussi. Je vtipná, strategická, má to premyslené a robí dobré témy.

Len v tom zostáva osamotená...

– Áno. Ale kto sa na to dá? Podľa mňa je dôležitý aj to, aby ľudia, ktorí sa venujú investigatívne dokumentu, pracovali vo dvojiciach. Môžu si navzájom dodať väčšiu odvalu a motivovať sa. Ja sama takto robím najradšej. Navyše ťa to núti pracovať na svojom egu. Každý z dvojice má svoje plusy aj mínusy a vzájomné dopĺňanie sa môže byť veľmi produktívne a zmysluplné.

Funguje aj rozdielnosť mužského a ženského vnímania?

– Určite. Hoci s Markom je to často komplikované. No aj pre neho je to ťažké, obaja sme výbušní, prchkí, hektickí. Máme síce veľa vecí spoločných, ale v mnohom sa naše názory líšia. Máme spoločné témy a cieľ a ostatné vieme zosúladiť. Marek je veľmi dobrý dramaturg, kým v praxi, pri nakrúcaní, mu možno v istých veciach chýba väčšia odvaaha. S tým zase nemám problém ja. Na pláci však Marek veľmi pragmaticky uvažuje, ako tie veci budú vyznievať, čo budeme potrebovať v strižni... Myslím, že si navzájom dodávame potrebné impulzy a dopĺňame sa.

Zvonky šťastia boli prvým filmom distribuovaným novou spoločnosťou Filmtopia, ktorú spoluzakladala aj Marek Šulík. Tvorcovia boli nútení zakladať si produkčné spoločnosti a teraz sa starajú už aj o distribúciu vlastných filmov...

– Mne sa páči ich alternatívny spôsob distribúcie. Zrazu nemusíš platiť 350 eur za týždeň v multiplexe, ale oslovíš kdekoľvek na Slovensku niekoho, kto má miestnosť s projektorom a môže premietať tvoj film. Do multiplexu na takéto filmy nikdy nebudú chodiť masy divákov. Preto má zmysel takáto alternatívna forma distribúcie. Snažia sa o rozumné kombinácie, aby film videlo čo najviac ľudí, a podľa mňa sa im v tom darí.

Čo je pre teba v dokumentárnom filme prioritou?

– Je dôležité zachytávať dobu – buď v konfrontácii s minulosťou, alebo to pripravovať pre budúcnosť. Dôležité sú však aj vzťahové témy, ktoré mám najradšej, tie sú nadčasové. Každý dokumentarista vníma veci, o ktorých ide nakrúcať, subjektívne a vo filme je prítomný jeho vlastný odraz. Pre mňa je dôležitá aj téma snov a túžob, pretože bez nich je človek mŕtvy – tak vznikli *Zvonky šťastia*. Blízke sú mi situačné dokumenty, nebránim sa však ani observačným filmom, štylizovaným dokumentom, dokonca ani vysloveným fikciám. Často som improvizátorka, keď riešim to, čo si daná situácia a téma vyžaduje.

Vnímaš fakt, že tvoja generácia nastupuje po veľmi silnej generácii dokumentaristov, ktorá je stále aktívna? Sú tu očakávania, bude sa porovnávať...

– Som za to vďačná, je to veľmi motivujúce. Som pozitívne nastavený človek, takže pre mňa je to štartér. Premýšľam len nad tým, či je môj film pravdivý a zmysluplný. ▲

□ Rozšírenú verziu rozhovoru nájdete na www.filmsk.sk

Keď je filmár zved aj bojovník.

Investigatívna dokumentaristika po roku 1989

► Pavel Branko (filmový publicista)

Korupcia, zákulisné machinácie a mafiánske praktiky ju vtlesnili medzi mantinely snáh odhalit' veci skrývané a utajované (Watergate, Wikileaks, Gorila) a vyniesť ich na svetlo. Investigatíva má však aj inú tvár – odkrýva a zverejňuje veci, ktoré iba vymizli z pamäti. To už nie je zápas, lež objavovanie, cieleňé alebo aj náhodné.

A je tu ešte široké hraničné pásmo, lebo jednou zo základných črt dokumentarizmu je snaha vyniesť na svetlo čosi neznáme či nevšímané, takže v tom zmysle je každý dokumentárny (a publicistický) film hodný toho mena trochu aj investigatívny. Takáto extenzia by nás však zaviedla ad absurdum.

Najvýraznejší príklad v slovenskom dokumentárnom filme patrí do druhej kategórie. Mináčova a Paššova archeologická výprava do čias druhej svetovej vojny vyniesla na svetlo prachom zapadnutú záchrannú akciu Nicholasa Wintona. Ich dilógia na túto tému, *Sila ľudskosti* (2002) a *Nickýho rodina* (2011), sa síce prekrýva a miestami aj opakuje, žánrovo zasa sem-tam prekračuje hranice vytýčené konvenciami dokumentarizmu a miestami sa blíži mainstreamovej estetike hranych rekonštrukcií či dokudrám, no jej sociálny dopad a medzinárodný ohlas dáva autorom za pravdu v tom hlavnom – v ich ceste za nehralovskou perličkou na dne, budiacou nádej, že tento svet, hnaný do skazy konzumistickej entropie, má ešte aspoň tieň šance. Sprítomníť

historický fenomén z kategórie Oskara Schindlera spojením dokumentárnych a rekonštrukčno-in-scenačných metód a aspoň trochu ním oslaviť svet, to v čase ohlušujúcej konzumistickej kanonády presahuje piesoček kinematografie. Z podobného kadluba čerpala aj Olga Pohanková v invenčne tvarovaných *Zamurovaných fotografiách* (1997), to však už nie je ani tak investigatíva ako skôr nájdenie zlatého vajca.

Iný variant investigatívny vynáša na svetlo nie že by neznáme, skôr tabuizované udalosti, deje a súvislosti, ktoré búrajú národné mýty a idú proti srsti zaťatému vzdoru tam, kde prvé miesto v hodnotovej hierarchii inštitucionalizovanej roduvernosti patrí národu v nacionalistickom poňatí a osiatné hodnoty, najmä občianske, prídu až potom. Na prevažne katolíckom Slovensku sa to zrkadlí najmä v nechuti k občiansky chápanej, a teda kritickéj reflexii farskej republiky. Raz sa na toto mironové pole vstúpi alibisticky, ako Ľubomír Mlynárik roku 1991 v *Pokuse o portrét* (Dr. Jozefa Tisa), inokedy autorovi zaľúka do tváre protivietor, ako sa stalo Dušanovi Hudecovi, keď jeho diferencovaný

archetyp xenofóbie a „ľudového antisemitizmu“ cez obraz **povojnového** pogromu v Topolčanoch pod názvom *Miluj blízkeho svojho* (2004) narazil na cenzúrnú bariéru vo vedení STV pod kafkovskou legalistickou zámienkou. Pritom sa Hudec k tomuto završeniu investigácie, k syntéze predrad systematickým predbežným prieskumom od širokoplošnej dokumentácie v *Posloch nádeje* (1999) cez koncentrovaný pohľad na gardistické zverstvá zvnútra pod názvom *Svedok* (2000). Alebo sa autor pozrie na problém holokaustu síce kriticky, ale iba z pozície obetí – Peter Hledík, *Nemali nás v láske* (1991). A ak namieri reflektor nie na minulosť, lež na súčasné podoby mýtu Jozefa Tisa, musí zväčša hľadať producenta v zahraničí, ako dokladá vznik Trančíkových *Tisových tieňov* (1996), ktoré naša STV uviedla až po páde mečiarizmu. V tom istom čase (1999) uviedla aj Dušana Šimka *Šiesty prápor* (1997), ktorý tak isto tne do živého a tak isto vznikol v Česku bez slovenskej účasti. Tú istú nótu si nōti audiovizuálna produkcia Ústavu pamäti národa, ktorý má v programe prieskum obdobia 1939 – 1989, no hoci vydal už sedem DVD, období farskej republiky nevenoval ani jedno, i keď publikačne toto obdobie pokrýva.

Téma fašizmu a holokaustu Židov predstavuje v euroatlantickom svete jednu z veľkých tém historiografie i umenia. S prekážkami aj u nás. Naproti tomu archívne presvedčivo podložená historická sonda Pavla Korca *To ta trať* (2002) vyťahuje zo zabudnutia iný, rómsky holokaust, ktorý zástupne figuruje za všetky podobné príkoria ďalšieho tradične prenasledovaného etnika.

Najnovšie sa na prieskum intolerance, tej súčasnej, vydala profesionálna pátračka Zuzana Piussi, ktorej *Krehká identita* (2012) odkrýva vrstevnatý obraz slovenskej verzie národovectva v celej škále od dojemne starosvetky nezištnej lásky cez skrývaný i zjavný, decentne i fiškálny maskovaný nacionalizmus a xenofóbiu či rojčivé hľadanie slovenských koreňov až po radikálny antisemitizmus. Téma sa pritom organicky spája s katolicizmom, mýtotvorbou a s tradíciou vierozvestcov. Výsledný obraz vzniká metódou cinema direct, kombinovanou s výpoveďami na kameru, takže všetko sa podáva zo zorného uhla protagonistov – autorský podiel je vo voľbe záberov, výbere účinkujúcich a v strihu. Je to zatiaľ asi naj-

komplexnejší filmový obraz syndrómu spojenia nacionalistického konzervativizmu s cirkvou v špecificky slovenskej verzii. S týmto dokumentom sa navyše spája ďalšia novina – na jeho financovaní sa podieľal Audiovizuálny fond.

Tvorba Zuzany Piussi je na tomto poli osobitným fenoménom, lebo sa prevažne – a čoraz väčšmi – sústreďuje na pole investigatívy, takže filmy neinvestigatívne u nej predstavujú skôr odpočinok bojovníčky. Pripomína zveda, ktorý za tým, ako sa veci prezentujú, čoraz naliehavejšie hľadá stopy, ktoré sa skartovačom a „čističom“ nepodarilo vymizliť. Je aj mimoriadne plodná, veď prakticky súčasne s *Krehkou identitou* dokončovala rovnako brizantnú sondu *Od Fica do Fica* (2012) a nedávna dvojica filmov, *Muži revolúcie* a *Nemoc tretej moci*, obidva z roku 2011, patrí do tej istej kategórie. Na začiatku pátračskej dráhy „rozhnenej mladej ženy“ stojí študentský *Výmet* (2003) a *Koliba* (2009), kde sa autorka pokúša rozmotat gordický uzol machinácií okolo privatizácie (čiže rozkradnutia) filmového štúdia. Hoci rozkrytie tohto labyrintu bolo zrejme trochu nad jej sily, aj to, čo filmársky odkryla ako prvá, predstavuje miestami až groteskný pohľad do útrov mechanizmu rozkrádačsko-mafiánskych praktík za asistencie časti filmárskej obce.

Pod záhlavie investigatívny patrí aj cyklus *Právo pre ľudí*, „internetová poradňa“ pre občiansko-právne iniciatívy, na ktorom Zuzana Piussi autor-sky pracovala buď sama, alebo v spolupráci s Robertom Kirchhoffom, ktorého doterajšia tvorba, završe reflexívna, asociatívna a sociálno-kriticky zaangažovaná, investigatívny prvok spravidla implikuje, najmä v sociologicky relevantnom a metaforicky hutnom dokumente *Hej, Slováci* (2002). Jeho „nekonečný príbeh“ s *Normalizáciou*, charakterizovanou ambiciózne ako „dokumentárna tragédia o práve na spravodlivosť“, je v zámere určite investigatívna ako remeň, i keď zatiaľ nevedno, čo odkryje a ako to podá.

Zatiaľ sme sa sústredili na ťažiskové tituly a mená filmovej investigatívny. Venovala sa jej však rozsiahla paleta tvorcov vo filme aj v televízii a v prvej fáze sa, prirodzene, zamerala najprv na kauzy prednovembrové. Prvé lastovičky predstavovali Šteckov *Stanislav Babinský – Život je nekompromisný bumerang* (1990), obraz toho, „ako chutí moc“, a Kamenického *Posledný list*

(1990), ktorý na pozadí procesu Slánský a spol. odkrýva profil Vladimíra Clementisa až po jeho popravu. Z iniciatívy osobností typu Mária Homolka a Ľubomíra Štecka, spájajúcich v sebe tradíciu autentickú filmovú dokumentaristiku s televíznou publicistikou, vznikali na pôde Slovenskej televízie publicistické, dokumentačné, vzdelávacie, ale aj občianskokritické až satirické cykly – *Variácie, Ako to vidím, Ženy o ženách, Kaktus, Eko ďalej, Subjektív* či *Surreality*, ktoré si brali na paškál už súčasné neduhy a zavše sa dávali až na intervenčnú publicistiku, ako Blanka Purdeková v cykle *Terra X*. Aj v najtrvácnejšom cykle STV, *Historickej panoráme*, ktorá sa na obrazovkách zjavuje podnes a do ktorej prispievali takí renomovaní autori ako Rudolf Urc, Martin Slivka, Marcela Plítková či Dušan Hudec, sa popri prevažne objektivistickým prístupom k spracovaniu archívneho materiálu komentovaného pamätníkmi či súčasnými znalcami zavše vynorí osobné tvorivé uchopenie.

Ten istý okruh skúsených autorov prichádzal aj s autorskými ambíciami. Rudolf Urc sa v *Ľudoch z Hauerlandu* (1994) s nadhľadom ponoril do obrazu dejín súžitia etník, no epizódu vyvraždenia skupiny karpatských Nemcov partizánmi prezentoval mimo historického kontextu, čo svedčí o tom, ako ľahko sa dá z prednovembrovej retuše prehupnúť do opačného extrému. Ak je v *Ľudoch z Hauerlandu* masakra iba epizódou zo širšieho celku, Milan Homolka si v *Noci na Švédskom vale* (2006) podobnú masaku, spáchanú oddielom slovenských vojakov po vojne, vzal pod lupu ako hlavnú tému – len pátranie po stopách iniciátora masakry mu uviazlo na polceste.

Sem patria aj dva solídne rekognoskované prieskumy súvisiace so sovietskym terorom na našom území – Lihositov *Dubček, internácia* (1998) a Palonderov detabuizačný *Môj otec Gulag* (2008).

Investigatíva sa nám podvedome spája s dejinami, politikou, diplomaciou, organizovaným zločinom a pod., ale nemusí to byť vždy tak. Beráková *Meine Wehrmacht* (2009), kde autor odkrýva virulenciu neomilitaristického myslenia v civile, spojeného so sympatiami k nacizmu, a Begányiho *Erotic nation* (2009), kde v nadväznosti na politický vývin vystupujú premeny slovenskej podoby podnikania v sexbiznise, sú pozoruhodné, i keď kontroverzné počiny. Naproti tomu Dezorzova a

Páleníková dokudráma *Devínsky masaker* (2011) ponúkala šancu preniknúť za kulisy jedného z kľúčových sociálnych problémov, teda susedských konfliktov s neprispôsobivými rodinami, no namiesto toho sa sústredila na rekonštrukciu akcie a ľudského pozadia strelca, kým obraz sociálneho pozadia sa alibisticky skrýva za skrumážou osobných stanoviská a dojmov, z ktorých nič relevantné nevyplýva.

STV vytvára aj v posledných rokoch dokumentačné cykly, ale iba jeden, *Občan za dverami*, mieri k investigatíve. Napokon, STV sa v zápase o sledovanosť uberá už roky skôr cestou súťaže s komerčnými stanicami ich vlastnými zbraňami než cestou verejnoprávnej služby, prinajmenšom na Jednotke, a súkromné televízie sa investigatíve nevenujú, hoci boli časy, keď Markíza stavila aj na túto kartu a jej cykly typu *Palba* či *V tieni* prinášali neraz šokujúci obraz anomálií. V jej dnešnom profile (či profile iných komerčných staníc) márne hľadám obdobu týchto ambícií.

Ťažko si predstaviť, že by investigatíva bola pominula nastupujúcu generáciu, a tak aj v rámci VŠMU vznikali filmy „do bitky“. Filmársky najpodnetnejší sa mi javí *Hlas 98* (1999) Marka Kuboša, ktorý v predvolebnom ovzduší využil motív kortešačky na mystifikáciu v tradícii cinema direct, kde autor postavil do ťažiska, paradoxne, ľudský hlas, kým zábery exteriérov tvorili kulisu. Vznikol mu pôsobivý obraz „krajinky“, nad ktorou sa vznáša tieň Veľkého brata, tentoraz Lenonovského. Aj táto investigácia narazila na odpor, pre zmenu rovno na pôde VŠMU.

Súbežne s *Hlasom 98* sa ďalší poslucháč Marko Škop pozrel pod sukne ochrany našich papalášov posunom obrazu fungovania zabezpečovacej mašiny do polohy reportážnej grotesky (*Ochrana úradu*, 1999).

V poslednom desaťročí sa poslucháči VŠMU investigatíve asi veľmi nevenovali, hoci mladost a bojovnosť chodia spravidla ruka v ruku. Či už je za tým nevraživé prijatie *Hlasu 98*, alebo rastúci pragmatizmus nastupujúcej generácie, zvonka ťažko posúdiť.

Tento kusý prehľad akiste vykazuje medzery, vopred s nimi ráta a aj sa za ne ospravedlňuje. Ale hádam lepšie niečo než nič. ▲

□ Rozšírenú verziu článku nájdete na www.filmsk.sk

Mariborské marginálie

► Eduard Grečner (režisér)

Bolo to veľmi zaujímavé pozvanie. Septembrová medzinárodná konferencia v súčasnom „hlavnom meste európskej kultúry“ Maribore mala názov „Dedičstvo socializmu“. Témou diskusie pri okrúhlym stole bol film.

Hovoril som tam o slovenskej kinematografii v období „socializmu“. Popri diskusii o hranom filme paralelne prebiehal aj program dokumentárnych filmov o osudoch niektorých technických projektov vybudovaných za socializmu a o ich dnešných podobách. Žiaľ, časovo bolo vylúčené sledovať obidve časti podujatia.

Účastníkov konferencie zaujímalo, ako je možné, že v období absolútnej cenzúry vznikli v strednej Európe také pozoruhodne dobré snímky. Trochu som sa obával možného ideologického priferovania zvolenej témy, ale bola to neobyčajne korektná diskusia s neobmedzenou slobodou prejavu, lebo išlo predovšetkým o zmapovanie histórie. Film bol len čiastkovým objektom čisto odborného výskumu istej etapy európskych kultúrnych dejín, ktorý organizovala mimovládna nezisková inštitúcia Fórum slovanských kultúr v rámci rozsiahleho celoročného programu ECC (European Capital of Culture), do ktorého budú na budúci rok patriť Košice.

Vystúpenia účastníkov z Poľska, Maďarska, Ruska, Chorvátska, zo Srbska a Slovinska – mnohí z nich boli obeťami cenzúry, zákazu či inej formy ideologického teroru vtedajších komunistických štruktúr alebo boli predmetom nátlaku ich diela – boli rozsiahle, spontánne, vypovedali v nich o dobe, ale aj o metódach intelektuálnej obrany a o pokusoch dosiahnuť maximálnu slobodu prejavu. Rovnako vyvážené, nie jednostranne útočné boli aj názory vyslovené v diskusii: zameriavali sa na samotnú kultúru, na jej poslanie, a to nielen v

čase, keď bola utláčaná ideológiou, ale i dnes, keď sa bráni skomercializovanému tlaku trhu, kapitálu. Tento proces prebiehal a prebieha v každej krajine iným spôsobom a diskusia sa zamerala hlavne týmto smerom.

Osobné výpovede pamätníkov sú nenahraditeľné – to bolo lajtmotívom podujatia. Mnohí z účastníkov sú ešte aj v súčasnosti aktívnymi tvorcami, vedia teda kvalifikovane porovnávať výhody a nevýhody dvoch historických etáp vývoja spoločnosti a dvoch rozdielnych prístupov ku kultúre ako k relatívne autonómnej zložke života spoločnosti. V obidvoch etapách v nej film zaujíma osobitné miesto, a to pre náročnosť ekonomických prostriedkov potrebných na nakrúcanie a pre dôraz kladený na spätnú väzbu, teda na návratnosť investícií vložených do filmového diela – ide o ochotu či neochotu spoločnosti niesť ťarchu nákladov na umelecky náročný film.

Videli sme strhujúci poľský film Ryszarda Bugajského *Výslych* (1982), krutú výpoveď o neludských metódach politickej polície, ale aj nostalgickú filmovú esej *Vodcovia* o hercovi, predstaviteľovi postavy Lenina, teraz pracovníkovi jeho múzea, od režisérky Galiny Jevtušenko. Na rad prišiel i film Chorváta Krsta Papića *Nacvičovanie Hamleta na dedine*, ktorý v roku 1970 nesmel byť uvedený na festivale v Cannes pre domácu výčitku, že je to skrytá alegória na komunistický režim. Na záver konferencie sa mi dostalo cti uviesť snímku *Drak sa vracia*. ▲

Ako sa v Nórsku stať štvancom

► **Tomáš Hudák** (absolvent audiovizuálnych štúdií na FTF VŠMU)

Nórsky režisér Morten Tyldum nakrútil krimi, ktoré v sebe spája severskosť, ako si ju predstavujeme (blond vlasy, minimalisticky čisté „ikeové“ prostredia, pochmúrne lesy), s hollywoodskymi žánrovými vzorcami. Film je pritom univerzálny, s minimom miestnych reálií, vďaka čomu tvorcovia chystaného amerického remaku zrejme nebudú mať problémy s jeho adaptovaním. Môže byť zábavný, môže byť napínavý, no nesmiete ho rozobrať do detailov, iba sa nechať viesť.

Je pozitívne, že aj k nám sa postupne dostávajú škandinávske žánrové filmy a tamojšie kinematografie nevnímame iba cez veľkých autorov (Bergman, Kaurismäki, Fridriksson atď.) a svojský humor. Kriminálna literatúra a film majú vo Švédsku či Nórsku silnú tradíciu, pričom medzinárodné úspechy spisovateľov Stiega Larssona a Joa Nesbøa z posledných rokov sú iba vrcholom ladovca. Kým prvý sa svojej filmovej slávy (hoci posmrtné) už dočkal, na druhého zrejme ešte len čaká. *Lovci hláv* sú prvou adaptáciou jeho knihy a po Harrym Potterovi druhým najúspešnejším filmom roka v Nórsku. Jeho ďalší román plánuje sfilmovať Martin Scorsese.

Vo všeobecnosti sa severské krimi zvyčajne spája s pochmúrnou „severskou“ atmosférou a so sociálnym presahom, ktorým sa skúma, čo sa dialo a deje pod úspešným povrchom škandinávskych krajín (aj spomínaný Stieg Larsson). Pre *Lovcov hláv* platí iba prvá charakteristika, druhá aj pri silnej vôli interpretovať ostáva nanajvýš v zárodku. Hlavným hrdinom je totiž uznávaný personalista („lovca hláv“) Roger Brown, ktorý si však musí privyrábať kradnutím

cenných obrazov, aby uspokojil finančné nároky svojej manželky. Túto východiskovú situáciu by sme mohli chápať ako odkaz na škandinávsky „život v bubline bohatstva“. Film však nemá ambíciu rozvíjať ju, pretože v prvom rade ide o svieži žánrový film, čo sa naplno prejaví asi po polhodine. Z Rogera sa totiž stáva štvanec na úteku. Odrazu sa nepohybuje v moderných, stroho zariadených priestoroch, ale ukrýva sa v lese a celý sa ponára do výkalov (zdoslovená metafora). Na ukradnutého Rubensa sa príznačne zabudne.

V úvode je nastavená situácia, ktorá pripomína skôr caper film z „vyššieho“ prostredia. Roger aspoň navonok pripomína zlodeja-džentlmena, aj napriek svojim voľnočasovým aktivitám je sympatický, má pred sebou veľkú a možno poslednú lúpež, pretože obraz má hodnotu „desiatok miliónov, možno sto“. Vo filme sa na ňu však nekladie dôraz, prebehne akoby mimochodom. Dôležitejšie je to, čo sa deje potom, hoci lúpež samotná nemusí byť spúšťačom udalostí. Protagonista totiž okradol Clasa Greva, bývalého vojaka, špecialistu na sledovanie (lovca hláv) a výkonného predsedu takto zameranej spoločnosti,

ktorý má navyše pomer s jeho ženou a ktorému mal Roger vybaviť lukratívne miesto, čo teraz odmieta urobiť. Najbližšie ráno je už Roger na úteku a Clas sa ho snaží zabiť.

Z filmu sa stáva plnohodnotný triler. Roger je neustále v ohrození, dostáva sa z jedného problému do druhého a pomaly odhaľuje, prečo našho Clas poľuje. Nesporným pozitívom filmu je práca s napätím a očakávaniami. Nesnaží sa byť efektívny, ale snaží sa postupne budovať atmosféru. Jej podstata je v tom, že Roger a my s ním nechápeme, čo sa deje. Roger vybieha zo svojho rutinného života a odrazu nevie, ako má konať. Clas evidentne má dôvody, prečo Rogera zabiť, no všetky sa zdajú nedostatočné vzhľadom na chladnokrvnosť Clasovho konania. Pôsobí ako nečlovek, ako stelesnené zlo, ktoré sa pri Rogerovi vždy z ničoho nič objaví. Je to súboj medzi nimi dvoma, polícia sa naň prakticky iba pozerá a ničomu nerozumie.

Pre niekoho môže byť problémom, že ani

na konci nedáva celkom zmysel, prečo mal Roger zomrieť – hoci film nám isté vysvetlenie ponúka. Aj napriek tomu, že sa film snaží pôsobiť veľmi súdržne, stále obsahuje veľa náhod a slabó motivovaných činov. Môžeme to chápať tak, že Roger nevie spoľahlivo konať v nových životných situáciách a Clas je dokonalým vrahom s dokonalou technológiou. No ani tým sa nedajú vysvetliť všetky nezrovnalosti. Navyše, prakticky všetko, čo sa deje, sa takto stáva veľmi jednoduchým: od Rogerovoho kradnutia cez to, ako ho Clas vždy nájde a Roger prežije všetky útoky, až po odhalenie a záverečný súboj. Ak by niečo nebolo jasné, v strihovej sekvencii film prepojí príbehové línie tak, aby do seba „všetko“ zapadalo. Aspoň navonok.

Nedostatky to však nie sú natoľko očividné, aby snímku zničili úplne. Je individuálne, nakoľko je divák ochotný ich akceptovať a nechať sa filmom viesť po „správnej“ stope. Ak to dokáže, môže si vychutnať kvalitné napätie. Ak to nedokáže... ▽

Lovci hláv (*Hodejegerne*, Nórsko, 2011) **_RÉŽIA:** Morten Tyldum **_NÁMET:** Jo Nesbø **_SCENÁR:** Lars Gudmesta, Ulf Ryberg **_KAMERA:** John Andreas Andersen **_STRIH:** Vidar Flataukan **_HUDBA:** Jeppe Kaas, Trond Bjerknes **_HRAJÚ:** Nikolaj Coster-Waldau, Aksel Hennie, Julie R. Ølgaard, Synnøve Macody Lund a iní **_MINUTÁŽ:** 101 min.

Miesto, kde treba vystúpiť

► Zuzana Mojžišová (filmová teoretička)

Také miesto sa volá zastávka. Keď je posledná na trati, nazýva sa konečná. Konečná býva na konci cesty; ak je trať metaforou ľudského života, tak človek dorazí na konečnú zväčša v pokročilom veku. Ale nie vždy.

Niekedy sa konečná objaví už v strede cesty. Napríklad vtedy, keď človeka – dajme tomu, že sa volá Frank Lange – začne pobolievať hlava, sem-tam na niečo zabudne a po vyšetrení mu lekár, prezerajúc si medicínske snímky, precíteným tónom povie: „Mozog. Pravá a ľavá hemisféra. Tuto je to ešte v poriadku. Ale tu, ako vidíte, je nádor. Je to pravdepodobne glioblastóm. Glioblastóm je zhubný nádor.“ Normálne sa postupuje tak, že sa nádor vyoperuje, pacient podstúpi ožarovanie a liečbu chemoterapiou. „Lenže,“ pokračuje lekár, „u vás je problém a nádor nemožno vyoperovať“. A hotovo. Frankovi a jeho žene Simone sa slová len ťažko derú z hrdla, z očí im tečú slzy, myšlienky sa melú v hlave ako pojašené, v ušiach zvoní umieračik. Dni sú zrátané. Pripravte sa na vystupovanie, mladý pán! Pani Langeová, štrnásťročná dcéra Lilli a osemročný syn Mika sa povežu ďalej.

Kdesi v tomto bode sa začína príbeh nového nemeckého filmu, oceneného napríklad v Cannes či Hamburgu, *Konečná uprostred cesty* režiséra Andreasa Dresena (*Whisky s vodkou, Siedme nebo, Leto na balkóne, Láska na grile*), režiséra, ktorý sa priam programovo venuje existenciál-

ným témam. Tumor na mozgu hlavného hrdinu takou témou istotne je. Dresden sa zatato venuje skúmaniu každodenného života – niekedy života, ktorý je vlastne už umieraním. Vzťah k smrti, či už si ho vedome pripúšťame, alebo nie, to, do akej miery sme s definitívnym (minimálne telesným) koncom vyrovnaní, určuje od istého (pomerne útleho) veku celý ľudský život. Prirovnanie k trati v názve filmu má svoj obrazový ekvivalent. Simone je totiž vodičkou električky. Jazdí v noci, jazdí cez deň, niekedy musí električku zastaviť, potom zas rozbehnúť, niekedy zaparkuje v remíze, inokedy prehadzuje výhybku. A často sa pozerá do spätného zrkadla.

„Nemusíte milovať svoje postavy,“ povedal Dresden, „ale mali by ste im aspoň trochu rozumieť.“ Vo filme *Konečná uprostred cesty* to vyzerá tak, že režisér svojim postavám (a aj hercom, profesionálnym i naturščikom, s ktorými pri nakrúcaní využíval takzvanú riadenú improvizáciu) nielen rozumie, ale ich aj má rád. Natolko rád, že im napriek krutému rozprávaniu dožičil aj príbehové chvíle oddychu, prihral im aj na konečnej stanici smiech (a nám divákovi rovnako). Humor je totiž niekedy jediný spôsob, ako sa môžeme

o existencii dozvedieť viac, lebo do istých komnát poznania sa s vážnou tvárou vstúpiť nedá. Veselé je rodinné oblepovanie interiéru nápsmi, úsmevné je dokonca aj sledovanie televíznej diskusnej relácie...

Tento film Andreasa Dresena pôsobí miestami ako dokument a to jeho zväčša depresívne (na ozajstný život sa tak hrozne podobajúce) vyznenie ešte umocňuje. Navyše, Dresden a jeho kameraman Michael Hammon nie sú jedinými zaznamenávateľmi toho, čo sa deje v rodine Langeovcov. Frank nakrúca na svoj iphone manželku, deti, ale najmä seba, aby sa zachoval vo vlastnej pamäti aj v spomienkach iných. Striedanie kamerových a iphonových záberov dáva filmu zvláštny rytmus.

Dresden spolu so skvelými hercami obdivuhodne buduje svoju drámu v podstate najmä z maličkostí, z bežných denných činností, z detailov, ktoré sú pre Frankovu postupujúcu chorobu čoraz úpornejšie, podstatnejšie. Banálne úkony vyžadujú stále viac energie, priestor sa

zužuje, horizont zahmlieva. Dospelý muž upratuje klinčky, skrutky, matice, kolíky, tesnenia do malých šuplíkov a píše na samolepky, čo kde je. Pre väčšinu ľudí by to bola ľahká úloha, aj dieťa by ju zvládlo, ale muž sa s tým lopotí. Z práce sa vracia jeho manželka. Otvorené dvere dielne ju vystrašia, veď Frank predsa nemá odchádzať z bytu. Simone vojde do dielne. Frank sa na ňu pozrie rozžiarenými očami a povie: „Všetko som roztriedil. Pre teba.“

Zastávka je miesto, kde ľudia nastupujú a vystupujú. Na konečnej vystúpia všetci. Ale niektorí už nemajú sily, aby prešli ten kúsok cesty tam, kde sa dá znova nastúpiť. A niektorí zas silu majú. Alebo sa stane zázrak. Alebo nestane. Niekomu je dovolené pokračovať v trmácaní po trati, niekomu je to zakázané. Isté však je, že hladké úseky, prudké zákruty či výmole, ktorými sme prešli, ovplyvňujú to, ako si užijeme nasledujúce hladké úseky a ako zvládneme zákruty a výmole.

Andreas Dresden o tom nakrútil výnimočný film. ▲

Konečná uprostred cesty (*Halt auf freier Strecke*, Nemecko, 2011) _ **RÉŽIA:** Andreas Dresden _ **SCENÁR:** A. Dresden, Cooky Ziesche
_ **KAMERA:** Michael Hammon _ **STRICH:** Jörg Hauschild _ **HUDBA:** Jens Quandt _ **HRAJÚ:** Milán Peschel, Steffi Kuhnert, Talisa Lilly Lemke, Mika Nilson Seidel, Ursula Werner, Otto Mellies a iní _ **MINUTÁŽ:** 110 min.

Filmy, ktoré sa oplatí mať doma

► Simona Nôtová

Peter Solan, Martin Šulík, Pavol Bielik... Slovenská kinematografia má veľa režisérov pozoruhodných diel. Mnohé sa už vďaka aktivitám Slovenského filmového ústavu (SFÚ) dostali na DVD, pre ďalšie z nich prišiel čas práve teraz. Mená v úvode tohto textu teda nie sú náhodné. Práve filmy spomínaných tvorcov sa na DVD nosiče dostanú do konca roka. A to nie je všetko.

Presne pred rokom vyšla z iniciatívy edičného oddelenia SFÚ na DVD kolekcia troch filmov Martina Hollého. Pod názvom *3x Martin Hollý* sa k divákovi dostali jeho snímky *Medená veža*, *Orlie pierko* a *Nočný jazdca*. Diváci ich prijali so záujmom aj po desaťročiach od ich vzniku rovnako ako prvé takto vydané DVD z roku 2010 – *3x Dušan Hanák* s filmami *Ja milujem, ty miluješ*, *Ružové sny* a *322*. Táto netradičná forma vydávania filmov zaujala natoľko, že tento rok nasledujú DVD s trojicami snímok Juraja Jakubiska a Štefana Uhra. V Uhrovej kolekcii nechýba *Slnko v sieti*, film považovaný za začiatok československej novej vlny, ďalej rovnako vizuálne originálny *Organ* a *Tri dcéry* s klasickým motívom ľudovej balady. Jakubiskova trojica prináša existenciálne *Kristove roky* s autobiografickými prvkami a mozaikovitú podobenstvo sveta *Vtáčkovia, siroty a blázni*, ktoré dopĺňa jeho „predrevolučná“ snímka *Sedím na konári a je mi dobre*. Všetky tieto nosiče obsahujú okrem filmu profily tvorcov, ohlasy z tlače a texty o filmoch, ktoré dokresľuje fotogaléria. Menu je slovenské a anglické, rovnako aj titulky.

Na DVD vyšiel v októbri aj film-experiment, na ktorom sa podieľali traja režiséri – český, poľský a slovenský: Zbyněk Brynych, Jerzy

Skolimowski a Peter Solan. Znalci slovenskej kinematografie už podľa týchto údajov vedia, že ide o koprodukčnú snímku *Dialóg 20 – 40 – 60*. Vznikla v roku 1968 ako ojedinelý experiment skladajúci sa z troch rôznych filmových poviedok s rozličnými príbehmi a hercami, ale s rovnakými dialógmi, nakrútených tromi režisérmi. Zobrazuje citový vzťah muža a ženy v rôznom veku a je obrazom lásky a manželstva tých, ktorí do života vstupujú, tých, čo sú na jeho vrchole a tých, ktorí so svojím životom už úctujú. Generačné príbehy 20-ročných (Skolimowski), 40-ročných (Solan) a 60-ročných (Brynych) protagonistov sú originálnym pohľadom na komplikované partnerské vzťahy. Okrem filmu obsahuje DVD text o filme, ohlasy z tlače, profily tvorcov a fotogalériu. Titulky má okrem anglických a slovenských aj poľské.

Dežo Ursiny. Popredný slovenský hudobník a spevák, ale aj filmár – dramaturg, režisér i scenárista. V októbri sme si pripomenuli jeho nedožitú 65. narodeniny. Aj pri tejto príležitosti pripravil Slovenský filmový ústav DVD *6x Dežo Ursiny*. Ako dramaturg začínal Ursiny na Kolibe, kde sa počas svojho pôsobenia podpísal pod stovky krátkych filmov a mnohé z nich režíroval. Šesťica snímok na DVD tvorí prierez jeho dokumentárnou tvorbou z 80. a 90. rokov minulého

storočia. Ide o diela venované sociálno-etnografickej problematike, ale aj filmy so silne humanisticky a existenciálne ladenými témami, ktoré sa v mnohom prelínajú s režisérovým osudom. Prvý disk obsahuje snímky *Sanitárrovci* a *Gajdoš Antaľík*, na ktorých sa režisérsky podieľal spolu s Marianom Urbanom, a film *O rakovine a nádeji*. Druhý disk tvoria *Dům matky Terezy*, *Obrázky z výletu za plot blázince* a titul *Času je málo a voda stúpa*. Ten už Ursiny nestíhol dokončiť a ako spolurežisér je pod ním podpísaný Ivo Brachtl, ktorý ho dovedol do konca.

Začiatky režiséra Martina Šulíka, ktorý minulý mesiac oslávil 50 rokov, pripomenie DVD s jeho debutovým filmom *Neha* z roku 1991, zobrazujúcim komorný príbeh milostného trojuholníka. V ňom do života partnerskej dvojice Viktora a Márie vstúpi len dvadsaťročný Šimon, ktorý postupne podlieha ich komplikovanému vzťahu na hranici nežnosti a krutosti. Šulíkov režisérsky prístup, v ktorom necháva veci plynúť, dáva divákovi možnosť komunikácie s príbehom. No nielen *Neha* tvorí toto DVD. Na nosiči sa nachádza aj Šulíkov absolventský film *Staccato* a jeho krátke snímky *Hurá*, *Ticho*, *Etika* a *politika*. Menu DVD je slovenské a anglické rovnako ako na nosiči s filmami Deža Ursinyho.

Okrem diel slovenských režisérov vyjdú tento

rok na DVD aj dva československé filmy, ktoré vznikli v koprodukcii s Francúzskom a ich režisérrom bol Alain Robbe-Grillet. Ide o originálne snímky *Muž, ktorý luže* a *Eden a potom*, ktoré za svoju vizuálnu atraktivnosť vďaka kameramanovi Igorovi Lutherovi. Prvý je konfrontáciou pravdy a klamu, skutočnosti a predstierania. Jeho hrdinom je akýsi novodobý barón Prášil, ktorý svojimi historkami o hrdinovi miestneho odboja mystifikuje obyvateľov malého slovenského mesta a získava si priazeň a lásku žien. Druhý je detektívnym príbehom o krádeži obrazu moderného umelca a odohráva sa na rozhraní sna a skutočnosti. Zachytáva skupinu mladých univerzitných študentov, ktorí po užití psychotropnej látky improvizujú rôzne situácie. Robbe-Grillet v oboch filmoch ukazuje nejednoznačnosť vnímania reality, nejasnú hranicu medzi predstavami a skutočnosťou. Toto DVD obsahuje aj informácie o filmoch, ohlasy z tlače, profily tvorcov a fotografie. Menu a titulky má slovenské, francúzske a anglické.

Koncom roka plánuje edičné oddelenie SFÚ vydať i DVD *3x Pavol Bielik*, jeho obsah sa však ešte len vytvára. Všetky spomínané DVD pritom obsahujú diela, ktorými sa dá vždy pochváliť napriek tomu, že už majú patinu histórie. Alebo (aj) práve preto... ▲

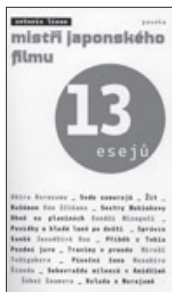

**Martin Kaňuch,
Michal Michalovič (zost.):
Poetika zločinu.
Francúzsky film noir**

(producer, Bratislava 2012, 262 strán, 8 €)

Cinefilsky príťažlivá žánrová forma s typickými tematickými a štýlovými znakmi a ikonografiou má dve ústredné vetvy – americkú, kde mal film noir výraznú pozíciu v hollywoodskej produkcii 40. a 50. rokov, a u nás menej známu francúzsku s boomom v 60. rokoch. Osem významných francúzskych filmov noir tvorilo informatívnu sekciu septembrového VII. ročníka piešťanského festivalu Cinematik. Početný tím prispievateľov vytvoril pozoruhodnú knihu, ktorá ponúka historický prierez žánrom aj so širšími historicko-teoretickými súvislosťami, predstavenie klúčových filmov (*Nesiahajte na prachy, Bitka medzi mužmi, Výťah na popravisko, Na konci s dychom, Strielajte na pianistu, Alphaville, Druhý dych, Samuraj, Osudový kruh, Policajt*), mapovanie prístupu rôznych režisérov k zobrazovaniu parížskych ulíc, prepojenie predvojnového poetického realizmu s povojnovým žánrom gangsteriek, pohľad na vplyv francúzskej filmovej kultúry na vznik fenoménu filmov noir i na paradoxný vzťah medzi noirovým vizuálnym štýlom a ideologickým pozadím a ďalšie témy.

**Antonín Líman:
Mistři japonského filmu.
13 esejů**

(Paseka, Praha – Litomyšl 2012,
236 strán, 12,20 €)

V Českom ani slovenskom vydavateľstve žiadna kniha venovaná výhradne japonskému filmu doteraz nevyšla. Túto prvú nadšene a zasvätené napísal tohtoročný osemdesiatnik, renomovaný český (dlhé desaťročia v Toronte prednášajúci) japonológ, prekladateľ a esejista. Ako dôverný znalec japonskej kultúry osvetľuje často nečakané detaily a zvláštnosti a do svojich filmových esejí vnáša obohacujúce kontexty (literatúra, divadlo, národné tradície, životný štýl, osobnosti režisérov). Kniha predstavuje najmä zlatú éru japonského filmu (od prvej polovice 50. rokov do konca 60. rokov), ktorej diela charakterizuje hlboká ľudskosť, formálna dokonalosť a celý rad majstrovských spracovaní veľkých literárnych diel. Analyzovaných je tu trinásť vynikajúcich filmov od siedmich režisérov (Kurosawa, Mizoguchi, Ozu, Ičikawa, Tešigahara, Šinoda, Imamura). Záverečnú kapitolu napísal Líman akoby s povzdychom – na príkladoch niekoľkých filmov 21. storočia v nej približuje nové trendy vzdialeného étosu niekdajších humanistických ideálov.

**Alena Prokopová:
Eva Zaoralová.
Život s filmem**

(Novela Bohemica, Praha 2012,
238 strán, 15,90 €)

Formou úprimného rozhovoru sa verejnosti otvára česká filmová publicistka a prekladateľka (nar. 1932), známa najmä z dlhoročného pôsobenia v redakcii významného časopisu *Film a doba* a neskôr populárna ako umelecká riaditeľka MFF v Karlových Varoch. Kniha prezentuje životný príbeh politickej konformistky, ktorá nebola poplatná diktátorskej moci, ale ani sa nemienila tvrdojšie vymaňovať z jej klieští, lebo – ako priznáva – nikdy nebola hrdinský typ, skôr sa usilovala o čistý štít v kompromisníckej sivej zóne. Jazykové znalosti a okruh známych druhého z jej troch manželov ju postupne priviedli k filmu. Hoci priznáva, že ako kritička sa celý život vyznačovala prílišnou názorovou opatrnosťou, stala sa rešpektovanou členkou FIPRESCI, Medzinárodnej federácie filmovej tlače. S rozprávačským talentom približuje komplikované rodinné a partnerské vzťahy, charakterizuje tvorcov, kritikov a „normalizátorov“, s ktorými sa stretávala. Rozhovor sprevádza množstvo fotografií a doplná bibliografia Zaoralovej článkov a prekladov od roku 1966 do súčasnosti.

► Peter Ulman

**Pavel Skopal (zost.):
Naplánovaná kinematografie.
Český filmový průmysl
1945 až 1960**

(Academia, Praha 2012, 560 strán +
24 strán čiernobielej obrazovej prílohy,
24,30 €)

Jedenásti autori príspevkov sa v samostatných líniách zaoberajú štátnym plánovaním vo filmovej priemysle ČSR v období od jeho znárodnenia v roku 1945, potom najmä po jeho sovietskej plánujacej na rok 1948 a v 50. rokoch, keď sa plánuvanie vo filmovej dramaturgii, produkcii, distribúcii a v naplňovaní „kultúrno-politických“ úloh prejavovalo obzvlášť intenzívne. Kniha sa zaoberá len skúsenosťami z českých krajín. V prvej časti sú sústredené príspevky zamerané na produkciu, v druhej na distribúciu a uvádzanie filmov. Príspevky sa okrem iného týkajú ochromenia produkcie v roku 1951, „služobnej“ funkcie filmu vo vzťahu k ministerstvám, podnikom alebo armáde, kultúrno-osvetových zájazdov putovného kina zvaných *Filmová jar na dedine*, organizovania filmovej produkcie pre deti, koprodukcii v rámci socialistických krajín, vzťahov televízie a filmu v rokoch 1953 až 1960, Filmového festivalu pracujúcich a počiatkov festivalov v Mariánskych Láznach a Karlových Varoch.

(kníhkupec – Artforum)

**NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE
V PREDAJNI SFÚ ► OKTÓBER 2012**

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

1. Jurij Michajlovič Lotman: *Semiotika filmu a problémy filmovej estetiky* (SFÚ v spolupráci s VŠMU Bratislava)
2. David Bordwell, Kristin Thompson: *Umění filmu. Úvod do studia formy a stylu* (Nakladatelství AMU Praha)
3. Josef Valušíak: *Základy střihové skladby* (AMU Praha)

AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. DVD 3x Juraj Jakubisko (SFÚ Bratislava)
– obsahuje filmy *Kristove roky, Vtáčkovia, siroty a blázni, Sedím na konári a je mi dobre*
2. DVD 3x Dušan Hanák (SFÚ Bratislava)
– obsahuje filmy *Ja milujem, ty miluješ, Ružové sny, 322*
3. DVD 3x Štefan Uher (SFÚ Bratislava)
– obsahuje filmy *Slnko v sieti, Organ, Tri dcéry*

Predajňa Klapka.sk v novembri ponúka dve akcie:

Ak si v predajni Klapka.sk a Kine Lumière kúpite novembrové číslo *Film.sk*, dostanete k nemu DVD *November 1989 očami slovenských dokumentaristov*.

Ak si v predajni Klapka.sk zakúpite kolekcie filmov na štyroch DVD 3x Martin Hollý, 3x Štefan Uher, 3x Dušan Hanák a 3x Juraj Jakubisko, zaplatíte za 4 DVD iba 21 eur (pôvodná cena 27,60 eur).

OTVÁRACIE HODINY PREDAJNE Klapka.sk ÚJ:

Pondelok / Piatok 9.00 – 17.00 h.
Utorok / Streda / Štvrtok 10.00 – 18.00 h.

Klapka.sk, Grösslingová 43, 811 09 Bratislava
www.klapka.sk

Vtedy na Západe

(Magic Box)

O tom, že najpamätnejšie westernové príbehy z divokého západu budú európskou doménou, rozhodol Sergio Leone. Hrvost dolárovou trilógiou (*Pre hrst dolárov*, *Pre hrst dolárov navyše*, *Dobry, zly a škaredy*) udal tón, ktorý po ňom chceli do vlastnej symfónie zakomponovať desiatky zručných aj menej zručných nasledovníkov. Namiesto neohrozených ušlachtilých pionierov, osídľujúcich nekoenečné prerie, vstúpili na scénu špinaví, zarastení, málovravní a morálne nejednoznační jedinci. Ich univerzálnym jazykom sa stali presne mierené rany stále nabitých koltov. Nadbytočné dialógy nahradili drsnými a zdanlivo apatickými pohľadmi, veľavravnými gestami a rznými činmi. Takémuto spôsobu naráčie Leone prispôbil aj filmovú reč. Večný príbeh pomsty ukryl do monumentálnej fresky, kde sa v druhom pláne mozaikovitým skladá obraz divokého západu miznúceho pod nánosom nezastaviteľne sa šíriacej „civilizácie“. Po dvojdiskovej edícii nabitej bonusmi prináša distribútor aj lacné jednodiskové vydanie s typickou výbavou, zahŕňajúcou digitálne zreštaurovaný anamorfný obraz, originálny zvuk, české titulky a obľábný český dabing.

Vládca severu

(H. C. E.)

Kríza už niekoľko rokov zúri všade vokol nás. A keďže perióda pravidelného striedania sa s konjunktvúrou sa neopakuje po prvýkrát, zákonite tieto cykly reflektujú vo svojich dielach aj filmári. Režisér Robert Aldrich, známy ako tvorca filmov so silnými mužskými postavami, využil obdobie veľkej hospodárskej krízy ako kulisu pre dramatický a značne akčný príbeh dvoch životných strokotancov a tulákov. Tí na svojej púti za vidinou lepšej budúcnosti používajú ako dopravný prostriedok nákladné vlaky križujúce územie Spojených štátov. Nedobrovoľní čierni pasažieri sú však trňom v oku drsného a nekompromisného strojvodcu. Do hlavných úloh obsadil Aldrich ostrieľaných hollywoodskych veteránov (Lee Marvin ako tulák A a Ernest Borgnine ako strojvodca Shack). Ich suverénne herecké výkony dopĺňajú divácky atraktívny ráz rozprávania o hlbší rozmer, v ktorom rezonujú aj sociálnokritické a existenciálne otázky. Na samotnom disku doputovala k divákovi iba strohá štandardná výbava (anamorfný obraz, originálny zvuk + český dabing a titulky) bez akýchkoľvek bonusov.

Únos vlaku 123

(BHE)

Len nedávno zosnulý režisérsky akčný veterán Tony Scott bol jedným z pilierov komerčnej americkej kinematografie. Vo svojich posledných filmových megaprojektoch (*Muž v ohni*, *Domino*, *Dějã vu*) dovedol svoje majstrovstvo, vycibrené najmä reklamou a videoklipmi, až k nekonzistentne divokej forme však vo svojich neskorších filmoch preferoval aj silné námety. A hoci jeho snímky popri akčnej zábave a remeselne dokonalej forme identifikujú hlbšie myšlienky ako tapovediac škodlivé, výnimkou je jeho predposledná režijná práca. Snímka s pôvodným názvom *The Taking of Pelham 1 2 3* je už druhým remakom rovnomeného filmu z roku 1974. A oporu nachádza už v scenári, ktorý značne a zároveň funkčne posúva dejovú líniu predlohy do súčasnosti. Navyše v hlavných úlohách excelujú herci (John Travolta, Denzel Washington), ktorí svoje postavy „majú prečítané“ a nestvárnajú ich ako ploché, fádne figúrky. Disk obsahuje film o filme, dokument o miestach nakrúcania, rozhovory s hercami a audiokomentár tvorcov. Zamrzí iba absencia titulovej podpory spomínaných materiálov.

► Jaroslav Procházka

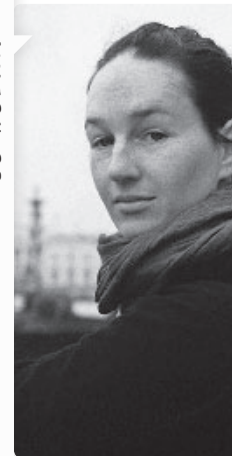
Chata v horách

(BHE)

Hororový žáner sa považuje, pokiaľ ide o pôvodné námety, za dlhodo- bo vyplienené územie. K slovu sa tak dostávajú variácie na osvedčené témy, nové verzie klasických mŕlnikov žánru, križenie žánrov či experimentovanie s formou a jazykom. Producent, scenárista a režisér Joss Whedon, velebený fanúšikmi za postmoderne vtipné televízne seriály (*Buffy*, *Firefly*) a komiksové filmové adaptácie (*Avengers*), spojil svoje sily s režisérom Drewom Goddardom a ako spoluautor námetu produkoval Goddard celovečerný debut. Námet vychádza z tých najotrepanejších hororových klišé. Partia študentov si vyrazí na výlet a ubytuje sa v opustenej horskej chate. Tam okrem toho, že čakajú na postupnú likvidáciu, nevedok zistia, že sú súčasťou akejsi reality show, ktorej zámer tvorí pointu filmu. Divák musí teda prehodnotiť osvedčené vzorce a vďaka ironickému nádychu dialógov aj zanechať pôvodné očakávania. Jediným mínusom celej produkcie vo vzťahu ku konzervatívnejšiemu a skúsenejšiemu publiku sú počítačové efekty. DVD je vybavené filmom o filme, dokumentmi z výroby masiek a špeciálnym efektom, audiokomentárom tvorcov a trailerom.

(vedúci mediately SFÚ)

ANIMÁTORKA

animátorka Ivana Sebestová

Po niekoľkých rokoch sa konečne blížiť k dokončeniu filmu s ešte stále pracovným názvom *O sne a snehu*. Momentálne dávame s Mišom Strusom dokopy compositing, kapela Longital pracuje na hudbe a ja sa veľmi teším, lebo to všetko vyzerá a znie veľmi dobre. Súbežne s týmto projektom sa snažím pomáhať študentom animácie na VŠMU riešiť ich vlastné tvorivé problémy. A keď sa mi podarí odtrhnúť oči od obrazovky, tak sa len tak pozerám na svet a teším sa z nádhornej vyfarbujucej sa jesene.

dokumentarista Adam Hanuljak

V občianskom združení DogDocs dokončujeme nakrúcanie celovečerného dokumentu o divadelnej skupine Studio Matejka z Vroclavu v Poľsku. Ďalšou spolupracou s divadelným svetom je šesťdielny cyklus *Paralelné životy*, v ktorom mapujeme vznik inscenácií na tému perzekúcií obyvateľov bývalého východného bloku štátnou tajnou políciou. Dokončujeme krátky film o mestskej cyklistike v Žiline. Okrem toho dlhodobo organizujeme a lektorujeme filmové workshopy. Posledný odpremiérovaný film *O mladých rodičoch 2* ponúka komparáciu odpovedí na otázky rodičovstva v štyroch krajinách EÚ.

scenáristka a režisérka Luba Velecká

Vlani som napísala a pripravila rozsiahlejší projekt *Flashbacky Tibora Borského*, ktorý je o fotografovi a spolupútnikovi našej najvýraznejšej výtvarnej a filmovej generácie zakotvenej v 60. rokoch. Na tento čas sme mali naplánovanú kompletizáciu nakrúteného materiálu, ale život financií na Slovensku nám obrátil všetky snahy naruby. A tak stojíme a čakáme (na Godota?). Režisér môže „lietať“, len keď má primerané podmienky. Extrémny pragmatizmus financií a realizácie projektu určite na „vzlete“ neprídá! (Projekt je profesionálne náročný aj vzhľadom na osobnosti účinkujúcich a široký uhol pohľadu.)

ELO ROMANČÍK (17. 12. 1922 – 9. 10. 2012)

► Zoro Záhon (režisér)

Počas mojej kariéry ma obzvlášť zaujali tváre dvoch vynikajúcich hercov – Gustáva Valacha a Ela Romančíka. Hovorí sa, že čo na srdci, to na jazyku. V tomto prípade platilo: čo na srdci, to sa dalo odčítať z tváre a očí herca. Slov ani nebolo treba.

Mal som to šťastie, že som zažil elitnú hereckú generáciu 60. rokov, najsilnejšiu a najtvorivejšiu, a zároveň výnimočných pedagógov – Jozefa Budského, Viliama Záborského, Karola Zachara, Janka Borodáča, Andreja Bagara, Júliusa Pántika, Mikuláša Hubu, Ladislava Chudíka. Bola to generácia majstrov, ktorí odkrývali horizonty svojim študentom, aby sa mohli stať ich nasledovními, umelcami.

Počas asistencií u režiséra Martina Hollého som mal vzácnu príležitosť spoznávať hereckú tvorivosť spomínaného Gustáva Valacha. A neskôr herecké štúdiu v precíznosti, akú si vyžadovali veľké detaily bez slov, to už v spolupráci s Elom Romančíkom. Neodbiehal z miesta nakrúcania, sledoval kolegov, nepotreboval skúšky, vždy bol pripravený a na partnera vedel presne reagovať.

Romančíkova cesta k hereckému majstrovstvu bola priamočiara. Začala sa v divadle v Turčianskom Svätom Martine, bez akademického vzdelania. Preukázal veľký talent a poctivo na sebe pracoval. My sme hercov dobre poznali už počas štúdií, pretože sme deň čo deň sedávali na predstaveniach v divadle a v kine Slovan, kde sa uvádzalo najviac slovenských a českých filmov. Elo Romančík v *Kapitánovi Dabačovi*, v *Dome na rázcestí*, v *Kladive na čarodějnice*, kde mal vynikajúcu partnerku – mladučkú Soňu Valentovú.

Naša spolupráca na filme sa začala pred viac ako tridsiatimi rokmi. Televízia aj Koliba mali svo-

je herecké oddelenia s obrovskou dokumentáciou pre režisérov. Dnes sa to volá casting a zaoberajú sa ním súkromné spoločnosti. Ja som mal čosi také doma už pred štyridsiatimi rokmi v osobe mojej manželky Katalin Jánosovej. Dal som jej prečítať román Ladislava Balleka a literárny scenár *Pomocníka*. Potrebovali sme troch profesionálov na herecký koncert. Povedala: „Mám dvoch chlapov. Ela Romančíka a Gábora Konca. Lepšieho ako Romančík nenájdeš! Herečku musíme hľadať, ale o jednej by som vedela...“ A tak sme s kameramanom Dodom Šimončičom vycestovali do Budapešti na stretnutie s Ildikó Pécsi.

S Elom Romančíkom sme spolu pracovali i žili. Umelecky rástol, no bol skromný a vedel sa tešiť aj z úspechov kolegov. Bol čestný v problémoch, ktoré prinášal život, a jeho umelecká i životná dráha boli ako dlhá cesta pútnika, ktorý sa vydal na vrchol hory Lykeri.

Počas viac ako dvadsiatich rokov sme s manželkou každé Vianoce otvárali jeho list. Medzi poslednými bola pohľadnica. „Moji milí, pri tejto príležitosti Vám z celého srdca – i keď už slabšieho, ako som v *Pomocníkovi* povedal...“ Počujem jeho výkrik, keď v jednej zo záverečných scén zdvihol nôž na svojho protivníka, no zlomil sa a z hrdla sa mu vydralo: „Pane Bože! Prečo ja nie som zlý!“ To bol Elo Romančík pred kamerou. Pán herec. Vo svojom živote, vo svojej podstate to bol dobrý človek a priateľ. ▲

Malebnosť a pštrosia taktika

► Rudolf Urc (filmový dramaturg a publicista)

Filmové týždenníky ako žáner spravodajského filmu sú dnes vzácnosťou. Na Slovensku sa o ne vo svojich zbierkach stará Slovenský filmový ústav (SFÚ), ktorý ich v spolupráci so spravodajskou televíziou TA3 uvádza v jej programe. V mesačníku Film.sk ich každý mesiac čitateľom približuje Rudolf Urc, ktorý pôsobil aj ako dramaturg Spravodajského filmu.

Kedysi – a dnes. Taká bola koncepcia mnohých spravodajských šotov. Napríklad v Týždni vo filme č. 36 nachádzame snímku z Oravy. Ešte nedávno zväžali seno zo strání na saniach. Je to pre kameramana príležitosť ukázať poetické zábery krajiny okolo Krivej a pokochať sa v dávnej tradícii – no vzápätí nasadnúť na celkom novú lanovku, ktorú tu práve dostavali. Nahradí staré sane a posluží ako moderný transportér na odvoz sena.

Aj ťažba dreva klasickým spôsobom neďaleko Brna je príležitosťou oživiť týždenník malebnými scenériami lesných zákutí (opät č. 36). Tu takisto nastupuje moderný prvok: upravený traktor pomáha zmechanizovať lesné práce a pomohla aj novinka – bezdrôtové spojenie medzi lesákmi. A do tretice – kováči v Medzeve. Spravodajcovia sa priam vyžívajú v zobrazení činnosti vodných hánrov, veď ručne vyrábané sekery a lopaty sme vyvážali do celej Európy. A medzevskí kováči si tradíciu udržali aj potom, čo sa presťahovali do nového závodu (č. 39).

Nový „závod“ postavili pri Trutnove. Ide o výrobu mlieka, čiže obyčajné kraviny. Vlastne neobyčajné. Sú zo sklolaminátov, čo je najnovší stavbársky hit. Miestni to nazývajú (a komentár rád cituje) *letné hotely pre dobytok* (č. 42).

No stavia sa aj pre deti. V Bratislave je pred dokončením šesťdesiat detských ihrísk a záujem o športovanie u detí stále rastie. Strana a vláda tento trend podporujú, lebo *potrebujeme nových Zátokov*, ako nás ubezpečuje komentár (č. 43). Potrebujeme i nových vysokoškolsky vzdelaných odborníkov. Z Vysokiej školy poľnohospodárskej v Nitre vyšlo tohto roku 250 absolventov, všetci dostali umiestnenky na jednotné roľnícke družstvá. Čerství inžinieri Szabo a Ružičková išli hneď pracovať na východné Slovensko. No *viac ako polovica absolventov na určené miesta nenastúpila* – pohoršene konštatuje komentár (č. 37).

V októbri sa pozornosť sveta sústredila na Kubu. Sovieti tam tajne inštalovali nukleárne rakety, no tvrdošijne to popierali. Až keď americká rozvedka predložila svetu fotografie odpaľovacích rámp, bolo jasné, že ľudstvo stojí na pokraji nukleárnej vojny. Sám som bol v tom čase na vojenskom sústreďení a bol to hrozny zážitok. Čakali sme, kedy to vypukne. Dochádzalo k nervovým zrúteniam aj samovražďám. No v Týždni vo filme – nič. Iba parádna vojenská prehliadka pod heslom Patria o Muerte (č. 36), spartakiáda pred Fidelom (č. 39), loď Admirál Nachimov doviezla do Sovietskeho zväzu mladých Kubáncov – študentov poľnohospodárstva (č. 40) a v pevnosti El Moro neďaleko Havany zaviedli elektrinu (č. 41).

Filmové spravodajstvo v tých osudových týždňoch zvolilo pštrosiu taktiku. Nebolo to prvý ani posledný raz... ▲

FILMOVÉ TÝŽDENNÍKY NA TA3 – NOVEMBER 2012

3. 11. – 13.30 hod. – Týždeň vo filme 36/1962 a 37/1962 (repríza 4. 11. o 15.30 hod.)

10. 11. – 13.30 hod. – Týždeň vo filme 38/1962 a 39/1962 (repríza 11. 11. o 15.30 hod.)

17. 11. – 13.30 hod. – Týždeň vo filme 40/1962 a 41/1962 (repríza 18. 11. o 15.30 hod.)

24. 11. – 13.30 hod. – Týždeň vo filme 42/1962 a 43/1962 (repríza 25. 11. o 15.30 hod.)

Zmena programu vyhradená!

KINO LUMIÈRE V NOVEMBRI: Zvučné mená aj možnosť prekvapení

odporúča režisér
Juraj Krasnohorský

Dlhé roky sme veľkým európskym mestám závideli ich filmotéky a program premietaní, pri ktorom človek nevie, čo skôr. Teraz tak na mňa pôsobí aj program Kina Lumière na mesiac november. Je to dobrá správa pre diváka, lebo filmy treba vidieť na veľkom plátne.

Už len keď začnem výberom filmotéky: Wajda, Tati, Dreyer, Bresson, Vávra, a to s filmami, ktoré patria do zoznamu „treba vidieť“. Špeciálne sa teším na Vávrove Kladivo na čarodějnice, zvlášť po tom, čo som nedávno dočítal jeho biografii. Vávra je totiž meno, ktoré som opakovane počul z úst svetoznámych absolventov FAMU. Menzel, Chytilová, Passer, Kusturica..., tí všetci sa zhodli: „*To nás naučil pán režisér Otakar Vávra.*“

Zaujímavovo vyzerá poľský film Jaceka Borcucha *Všetko, čo milujem*. Nič o ňom neviem (čo je ideálne na milé prekvapenia v kine), ale moja poľská priateľka hovorí, že „*to bardzo super film*“. O tejto snímke sa vraví, že v roku 2009 naštartovala niečo ako novú vlnu mladých poľských režisérov, ktorých dokonca uznala staršia generácia. To by sa hodilo aj slovenskému mladému filmu, tak sa zájdem pozrieť, čo nám ešte chýba.

Poctivý kinofil by si nemal nechať ujsť dve prehliadky – Osobnosti: Martin Šulík a Dni gruzínskeho filmu. Profil Martina Šulíka tvorí 13 filmov a to už zaváňa rozsiahlou retrospektívou. Je to výborná príležitosť vidieť známe filmy opäť na plátne, prípadne dobehnúť zameškané. Považujem to za povinnú jazdu slovenského diváka.

Lákavo pôsobí aj netradičná prehliadka gruzínskych filmov. Priznajme si, o tejto krajine vie väčšina z nás len málo, napríklad ja nepoznám z tejto kinematografie okrem Otara Iosselianiho nič. Gruzínsko je pre mňa jedna z tých krajín, ktoré majú obrovský smolu, že si na mape sadli tak blízko Ruska. No ak dôverujete Federicovi Fellinimu, tak by gruzínsky film mal stáť za to. Fellini o ňom totiž povedal, že „*je to absolútne jedinečný fenomén, živý, filozoficky inšpiratívny, nesmierne múdry a detský hravý*“. Zaručene tým mal na mysli aj snímku *Oslík*, ktorá v roku 1955 získala cenu v Cannes a je súčasťou bratislavskej prehliadky.

Ak by ste však v novembri mali čas zjásť do Kina Lumière iba na jeden film, vrelo by som odporúčal českú novinku *Polski film*. Aj preto, že je to nový titul a zaslúži si diváka. Mám rád vtipné a inteligentné filmy a v tomto sa kombinujú obe vlastnosti, a to mimoriadne. Pre mňa je to výpoveď o vlni robí filmy a myslím si, že raz sa zarád vedľa kultovej snímky *Kouř*. *Polski film* sa dostal na zoznam filmov, pri ktorých si hovorím: „*Sakra, že toto nenapadlo mňa!*“

Všetko, čo milujem • Film Europe

KINO LUMIÈRE

KINO
SLOVENSKEHO
FILMOVÉHO
ÚSTAVU

ŠPITÁLSKA UL. 4
BRATISLAVA

- 01. 11.
Melancholia, L. von Trier, Dán./Švéd./Franc./Nem./Tal., 2011, 130' (17.30)
Outsider, D.Káři, Dán./Island, 2005, 106' (18.00)
Nevestinec, B. Bonello, Franc., 2011, 122' (20.00)
Listy mŕtveho, K. Lopušanskij, ZSSR, 1986, 88' (20.30)
- 02. 11.
Až do mesta Aš, I. Grófová, SR/ČR, 2012, 80' (16.00)
V tme, A. Holland, Poľ./Nem./Kan., 2011, 145' (17.30)
Outsider, D.Káři, Dán./Island, 2005, 106' (18.00)
Vojdi do prázdna, G. Noé, Franc./Nem./Tal., 2009, 162' (20.00)
Miestnosť samovrahov, J. Komasa, Poľ., 2011, 110' (20.30)
- 03. 11.
Až do mesta Aš, I. Grófová, SR/ČR, 2012, 80' (16.30)
Nevestinec, B. Bonello, Franc., 2011, 122' (17.00)
Melancholia, L. von Trier, Dán./Švéd./Franc./Nem./Tal., 2011, 130' (18.00)
V tme, A. Holland, Poľ./Nem./Kan., 2011, 145' (19.30)
Miestnosť samovrahov, J. Komasa, Poľ., 2011, 110' (20.30)
- 04. 11.
Miestnosť samovrahov, J. Komasa, Poľ., 2011, 110' (17.30)
Čierna mačka, biely kocúr, E. Kusturica, Franc./Nem./Juhosl., 1998, 129' (18.00)
Vojdi do prázdna, G. Noé, Franc./Nem./Tal., 2009, 162' (19.45)
Nevestinec, B. Bonello, Franc., 2011, 122' (20.30)
- 05. 11.
Outsider, D.Káři, Dán./Island, 2005, 106' (17.30)
Pán Hulot ide na výstavu, J. Tati, Franc./Tal., 1971, 91' (18.00)
Čierna mačka, biely kocúr, E. Kusturica, Franc./Nem./Juhosl., 1998, 129' (20.00)
Utrpenie panny Orleánskej, C. T. Dreyer, Franc., 1928, 75' + **Romance z temnot** (1986), J. Drouin, B. Pojar, Kan./ČSSR, 1986, 19' (20.30)
- 06. 11.
Čierna mačka, biely kocúr, E. Kusturica, Franc./Nem./Juhosl., 1998, 129' (18.00)
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123' (20.30)
Festival slobody | www.upn.gov.sk (K1)
- 07. 11.
Čierna mačka, biely kocúr, E. Kusturica, Franc./Nem./Juhosl., 1998, 129' (16.30)
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123' (18.00)
Festival slobody | www.upn.gov.sk (K1)
- 08. 11.
Lovci hláv, M. Tylдум, Nór., 2011, 100' (19.10)
Hanba, S. McQueen, VB, 2011, 101' (21.00)
Festival slobody | www.upn.gov.sk (K1)
- 09. 11.
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123' (16.00)
Lovci hláv, M. Tylдум, Nór., 2011, 100' (16.00)
MFF Bratislava | www.iffbratislava.sk (17.30)
Hanba, S. McQueen, VB, 2011, 101' (18.30)
MFF Bratislava | www.iffbratislava.sk (20.00)
Le Havre, A. Kaurismäki, Fin./Franc./Nem., 2011, 93 min.
+ **Posledný autobus**, I. Laučiková, M. Snopek, SR, 2011, 16 min. (20.30)
- 10. 11.
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123' (16.00)
Le Havre, A. Kaurismäki, Fin./Franc./Nem., 2011, 93 min.
+ **Posledný autobus**, I. Laučiková, M. Snopek, SR, 2011, 16 min. (16.00)
MFF Bratislava | www.iffbratislava.sk (17.30)
Lovci hláv, M. Tylдум, Nór., 2011, 100' (18.30)
MFF Bratislava | www.iffbratislava.sk (20.00)
Hanba, S. McQueen, VB, 2011, 101' (20.30)
- 11. 11.
Le Havre, A. Kaurismäki, Fin./Franc./Nem., 2011, 93 min.
+ **Posledný autobus**, I. Laučiková, M. Snopek, SR, 2011, 16 min. (16.00)
MFF Bratislava | www.iffbratislava.sk (17.30)
Lovci hláv, M. Tylдум, Nór., 2011, 100' (18.45)

- Rozchod Nadera a Simin**, A. Farhadi, Irán, 2011, 123' (18.30)
MFF Bratislava | www.iffbratislava.sk (20.00)
Hanba, S. McQueen, VB, 2011, 101' (20.00)
- 12. 11.
MFF Bratislava | www.iffbratislava.sk (17.30)
Lovci hláv, M. Tylдум, Nór., 2011, 100' (18.30)
MFF Bratislava | www.iffbratislava.sk (20.00)
Proces Jany z Arcu, L. Bresson, Franc., 1962, 60'
+ **Od kroku k pokroku**, B. Pojar, ČSSR, 1987, 8' (20.30)
- 13. 11.
MFF Bratislava | www.iffbratislava.sk (17.30)
Polski film, M. Najbrt, ČR/Poľ., 2012, 113' (18.15)
MFF Bratislava | www.iffbratislava.sk (20.00)
Lovci hláv, M. Tylдум, Nór., 2011, 100' (20.30)
- 14. 11.
MFF Bratislava | www.iffbratislava.sk (17.30)
Lovci hláv, M. Tylдум, Nór., 2011, 100' (18.30)
MFF Bratislava | www.iffbratislava.sk (20.00)
Polski film, M. Najbrt, ČR/Poľ., 2012, 113' (20.30)
- 15. 11.
MFF Bratislava | www.iffbratislava.sk (17.30)
Melancholia, L. von Trier, Dán./Švéd./Franc./Nem./Tal., 2011, 130' (18.15)
MFF Bratislava | www.iffbratislava.sk (20.00)
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123' (20.30)
- 16. 11.
Happy Happy, A. Sewitsky, Nór., 2010, 88' (16.30)
Muži revolúcie, Z. Piussi, SR, 2012, 65' (17.00)
Musíme si pohovoriť o Kevinovi, L. Ramsay, VB/USA, 2011, 112' (18.15)
Socializmus, J. L. Godard, Švajč./Franc., 2010, 102' (18.30)
Neha (Projekt 100), M. Šulík, ČSFR, 1991, 104' (20.20)
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123' (20.30)
- 17. 11.
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123' (16.00)
Happy Happy, A. Sewitsky, Nór., 2010, 88' (16.00)
Všetko čo mám rád, M. Šulík, SR, 1992, 96' (18.00)
Musíme si pohovoriť o Kevinovi, L. Ramsay, VB/USA, 2011, 112' (18.20)
Muži revolúcie, Z. Piussi, SR, 2012, 65' (20.00)
Hanba, S. McQueen, VB, 2011, 101' (20.30)
- 18. 11.
Musíme si pohovoriť o Kevinovi, L. Ramsay, VB/USA, 2011, 112' (17.30)
Záhada, M. Šulík, SR, 1995, 95' (18.00)
Hanba, S. McQueen, VB, 2011, 101' (20.00)
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123' (20.30)
- 19. 11.
Musíme si pohovoriť o Kevinovi, L. Ramsay, VB/USA, 2011, 112' (17.30)
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123' (18.00)
Vojdi do prázdna, G. Noé, Franc./Nem./Tal., 2009, 162' (19.45)
Kladivo na čarodějnice, O. Vávra, ČSSR, 1969, 101' (20.30)
- 20. 11.
Polski film, M. Najbrt, ČR/Poľ., 2012, 113' (17.30)
Chlapec na bicykli, J.-P. Dardenne, L. Dardenne, Belg./Franc./Tal., 2011, 87' (18.00)
Všetko, čo milujem, J. Borcuch, Poľ., 2009, 95' (20.00)
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123' (20.30)
- 21. 11.
Polski film, M. Najbrt, ČR/Poľ., 2012, 113' (17.30)
Tigre v meste, J. Krasnohorský, SR, 2012, 90' (18.30)
Chlapec na bicykli, J.-P. Dardenne, L. Dardenne, Belg./Franc./Tal., 2011, 87' (20.00)
Popol a diamant, A. Wajda, Poľ., 1958, 96' (20.30)

► 22. 11.

Bohémsky život, A. Kaurismäki, Franc./Nem./Fin./Švéd., 1992, 100' (18.00)**Až do mesta Aš**, I. Grófová, SR/ČR, 2012, 80' (18.30)**Máme pápeža!**, N. Moretti, Tal., Franc., 2011, 104' (20.00)**Melancholia**, L. von Trier, Dán./Švéd./Franc./Nem./Tal., 2011, 130' (20.30)

► 23. 11.

Bohémsky život, A. Kaurismäki, Franc./Nem./Fin./Švéd., 1992, 100' (16.00)**Máme pápeža!**, N. Moretti, Tal./ Franc., 2011, 104' (17:30)**Rača, láska moja**, J. Medved, T. Palavandžilović, Gruz./ZSSR/ČSSR,

1977, 85' (18.00)

Orbis Pictus, M. Šulík, SR, 1997, 109' (20.00)**Dni na ulici**, L. Koguašvili, Gruz., 2010, 85' (20.00)

► 24. 11.

Tigre v meste, J. Krasnohorský, SR, 2012, 90' (16.30)**Bohémsky život**, A. Kaurismäki, Franc./Nem./Fin./Švéd., 1992, 100' (16.30)**Krajinka**, M. Šulík, SR/ČR, 2000, 110' (18.00)**Oslík**, T. Abuladze, R. Čcheidze, ZSSR/Gruz., 1955, 71' (18.30)**Chantrapas**, O. Iosseliani, Francúzsko/Gruz., 2010, 122' (20.30)**Máme pápeža!**, N. Moretti, Taliansko, Franc., 2011, 104' (20.30)

► 25. 11.

Máme pápeža!, N. Moretti, Taliansko, Franc., 2011, 104' (16.00)**Sinečný štát**, M. Šulík, ČR/SR, 2005, 95' (18.00)**Tri domy**, Z. Urušadze, Gruz., 2008, 96' (18.30)**Čierna Venuša**, A. Kechiche, Francúzsko/Taliansko, 2010, 159' (17.00)**Druhý breh**, G. Ovašvili, Gruz., 2009, 90' (20.30)

► 26. 11.

Máme pápeža!, N. Moretti, Tal./Franc., 2011, 104' (16.30)**Čierna mačka, biely kocúr**, E. Kusturica, Franc./Nem./Juhosl., 1998, 129' (18.00)**Dni na ulici**, L. Koguašvili, Gruz., 2010, 85' (18.30)**Giordano Bruno**, G. Montaldo, Tal./Franc., 1973, 113' (20.30)**Bude tam hore divadlo?!**, N. Janelidze, Gruz., 2011, 55' (20.30)

► 27. 11.

Máme pápeža!, N. Moretti, Tal./Franc., 2011, 104' (17.30)**Martin Šulík – pásmo krátkych filmov**, SR, 92' (18.00)**Čierna Venuša**, A. Kechiche, Francúzsko/Taliansko, 2010, 159' (19.30)**Pokánie**, T. Abuladze, Gruz./ZSSR, 1984, 154' (20.00)

► 28. 11.

Trainspotting, D. Boyle, VB, 1996, 94' (17.30)**Martin Slivka – muž, ktorý sadil stromy**, M. Šulík, SR, 2007, 90' (18.00)**Máme pápeža!**, N. Moretti, Tal./Franc., 2011, 104' (20.00)**Blankytne hory alebo nepravdepodobný príbeh**, E. Šengelaja, ZSSR/Gruz.,

1984, 97' (20.30)

► 29. 11.

Trainspotting, D. Boyle, VB, 1996, 94' (17.30)**Cigán**, M. Šulík, SR/ČR, 2011, 107' (18.00)**Konečná uprostred cesty**, A. Dresen, Nem., 2011, 110' (20.00)**Nesmúť**, G. Danelija, ZSSR, 1969, 78' (20.30)

► 30. 11.

Keď padá listie, O. Iosseliani, ZSSR/Gruz., 1966, 92' (16.30)**Konečná uprostred cesty**, A. Dresen, Nem., 2011, 110' (17.00)**25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna**, M. Šulík, ČR/SR,

2010, 105' ■ (18.30)

Trainspotting, D. Boyle, VB, 1996, 94' (19.00)**25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna II**, M. Šulík, ČR/SR,

2010, 100' ■ (20:20)

Hanba, S. McQueen, VB, 2011, 101' (20.45)

► (ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)

pozn.: všetky filmy sú premietané z 35 mm kópie, okrem projekcií s označením ■ – premietací nosič blu-ray

VÝBERUČIA

NOVEMBER 2012

3. 11. 1942 **Koloman Leššo** – animátor6. 11. 1947 **Lýdia Ragačová** – scenáristka7. 11. 1952 **Lubomír Paulovič** – herec8. 11. 1942 **Ján Magdolen** – kameraman9. 11. 1942 **František Desset** – herec
(zomrel 17. 1. 2006)12. 11. 1927 **Jozef Hanúsek** – herec
(zomrel 27. 3. 1971)13. 11. 1927 **Stanislava Vaničková**
– kostýmový výtvarníčka15. 11. 1962 **Miro Gábor** – kameraman17. 11. 1942 **Mátyás Dráfi** – herec18. 11. 1917 **Štefan Orth** – režisér dokumentárnych
filmov (zomrel 12. 1. 1992)21. 11. 1922 **Tibor Rakovský** – režisér
(zomrel 29. 12. 1982)21. 11. 1952 **Ján Greššo** – herec27. 11. 1932 **Imrich Waczulík** – umelecký maskér29. 11. 1937 **Ondrej Zimka** – výtvarník, animátor

zdroj: Kalendár filmových výročí 2012 ■ Interná
publikácia Slovenského filmového ústavu (SFÚ)

► zostavila **Renáta Šmatláková**MEDIA Desk Slovensko
informuje...

V októbri boli publikované nové výzvy s uzávierkami v novembri 2012: Výzva EACEA 31/12, Podpora vývoja jednotlivých projektov, Podpora vývoja balíkov projektov a Podpora vývoja balíkov projektov 2. stupeň, ďalej výzva EACEA 32/12, Podpora vývoja interaktívnych projektov. Všetky tieto výzvy majú prvú uzávierku 23. novembra 2012.

V rámci distribúcie je otvorená Výzva EACEA 21/12, Výberová podpora kinodistribúcie (prvá uzávierka 30. novembra 2012).

V rámci propagácie je otvorená Výzva EACEA 29/12, Podpora festivalov (uzávierka 16. novembra 2012).

Od 1. januára 2013 platia nové finančné pravidlá na udeľovanie grantov (a na základe všetkých týchto žiadostí sa budú uzatvárať zmluvy až po tomto dátume):

– ak podpora nepresahuje 60 000 eur, žiadateľ nemusí predkladať žiadne čestné vyhlásenia (týkajúce sa kritérií na automatické vyradenie);

– nemusí dokazovať svoju operačnú kapacitu (nemusí predkladať zoznam predošlých skúseností členov tímu priamo spojených s realizáciou projektu);

– nemusí dokazovať svoju finančnú kapacitu (nemusí predkladať auditovanú účtovnú uzávierku za posledné dva ukončené fiškálne roky pri podnikateľských subjektoch a za posledný rok pri neziskových spoločnostiach).

Zisk je definovaný ako akákoľvek suma presahujúca prípustné náklady.

www.mediadeskslovakia.eu

► vs

Aktuálne uzávierky

Dňa **10. novembra** je uzávierka na podanie prihlášok na koprodukčné fórum WHEN EAST MEETS WEST, ktoré prebieha v rámci medzinárodného filmového festivalu v Terste. Koprodukčné fórum WHEN EAST MEETS WEST spája finančníkov a dvadsať producentov s rozpracovaným projektom

z východnej Európy, Talianska a na rok 2013 aj z nemecky hovoriacich krajín (Rakúsko, Nemecko, Švajčiarsko). Organizátori preferujú producentov so skúsenosťou v medzinárodných koprodukciách. Projekty by sa mali týkať celovečerných hraných/dokumentárnych filmov, ideálne so zabezpečenými desiatimi percentami rozpočtu.

Fórum sa uskutoční v termíne od 21. do 23. januára 2013 v Terste v Taliansku. V roku 2011 sa na koprodukčnom fóre zúčastnil producent Peter Kerekes, ktorý prezentoval projekt *Zamatoví teroristi*. Viac informácií na **www.aic.sk** v sekcii Uzávierky.

Do **23. novembra** je možné podať prihlášku na európske koprodukčné fórum Cartoon Movie, ktoré je zamerané na zvýšenie produkcie, financovania a distribúcie európskych animovaných filmov.

Počas troch dní budú mať európski producenti možnosť prezentovať svoje projekty profesionálom z odvetvia. Dostanú tak príležitosť na získavanie potenciálnych investorov, partnerov a distribútorov. Fórum Cartoon Movie organizuje Európska asociácia animovaných filmov a je pilierom animovaného odvetvia kinematografie v Európe. Pätnásť ročník Cartoon Movie sa uskutoční od 6. do 8. marca 2013 v Lyone. Viac informácií na **www.mediadeskslovakia.eu**

► jar

► www.csfilm.cz, www.filmpost.czTelevízia českých a slovenských filmov
Slovenské pondelky 2012

5. november 2012

20.00 ► **Tichá radosť**, r. D. Hanák, 1985, 88 min.22.00 ► **322**, r. D. Hanák, 1969, 94 min.

12. november 2012

20.00 ► **Volanie démonov**, r. A. Lettrich, 1967, 100 min.22.00 ► **Človek na moste**, r. J. Lacko, 1972, 74 min.

19. november 2012

20.00 ► **Polnočná omša**, r. J. Krejčík, 1962, 92 min.22.00 ► **Dost dobrí chlapi**, r. J. Režucha, 1971, 80 min.

26. november 2012

20.00 ► **Javorová fujarka**, r. J. Pinkava, 1973, 75 min.22.00 ► **Slávnosť v botanickej záhrade**, r. E. Havetta, 1969, 95 min.

Zmena programu vyhradená!

- Film *Zlo* režiséra Petra Bebjaka získal hlavnú cenu na holandskom BUT Film Festivele, ktorý sa konal v dňoch 5. – 9. septembra.
- Snímka Pavla Barabáša *Trou de Fer – Železná diera* bola na 15. ročníku festivalu Sportfilm Liberec – International FICTS Festival, ktorý sa konal v dňoch 18. – 20. septembra, vyhodnotená ako najlepší titul kategórie dokumentov. V konkurencii 54 filmov udelila štrnásťčlenná porota projektu *Trou de Fer – Železná diera* cenu za „pôsobivé zaznamenanie zostupu na dno kaňonu, do samého stredu fantastickrej prírody, ktoré bolo zdokumentované s ľudskou úctou k tomuto tajomnému svetu“.
- Debutový film Petra Bebjaka *Marhuľový ostrov* je teraz voľne dostupný na internete vďaka spolupráci so spoločnosťou Cinecliq, ktorá je prvým VOD operátorom fungujúcim na platforme Facebooku s vyše 800 miliónmi používateľov. Film si môžete pozrieť po kliknutí na odkaz: <https://cinecliq.com/movie/170/Apricot+Island.html>.
- Dokumentarista Pavol Barabáš sa stal tohtoročným laureátom ceny Honour of Ekotopfilm. Cenu mu udelili za celoživotnú snahu v záujme trvalo udržateľného rozvoja. Jeho najnovší film *Pygmejovia – Deti džungle* zožal na októbrovom festivale Ekotopfilm veľký divácky úspech.
- Animovaný film *Kamene* režisérky Kataríny Kerekesovej sa stal víťazom októbrového Medzinárodného filmového festivalu Sediciocorto (Taliansko) v kategórii ANIMA&LAB.
- Dokumentárny film Adama Hanuljaka *O mladých rodičoch 2*, v ktorom autor skúma starosti aj radosť rodín z rôznych sociálnych a spoločenských skupín zo Slovenska, z Česka, Fínska a Rumunska, mal premiéru 8. októbra v bratislavskom KC Dunaj.
- Film *Príbehy tatranských štítov* získal cenu divákov a režisér Pavol Barabáš cenu za sfilmovanie histórie hôr na Medzinárodnom festivale horských filmov Poprad 2012, ktorý sa konal v dňoch 10. – 14. októbra.
- Animovaný film Vandy Raýmanovej *Kto je tam?* získal 13. októbra na BAB-e v Bratislave Cenu svätého Vojtecha ako najlepší film z krajín Visegrádu.
- Dňa 13. októbra zomrel český scenárista a režisér animovaných filmov Břetislav Pojar. Z jeho rozsiahlej a oceňovanej tvorby sa najčastejšie spomína animovaný večerníčkový seriál o dvoch nezbedných plyšových medvedoch *Pojďte, pane, budeme si hrať*.
- Dňa 16. októbra zomrela popredná česká filmová kritička a publicistka Galina Kopaněva. Odborníčka na dejiny stredoeurópskej a východoeurópskej kinematografie bola spoluzakladateľkou rešpektovaného časopisu *Film a doba*. Pod jej pedagogickým vedením sa formovalo niekoľko generácií filmových kritikov. Na poli filmovej reflexie bola generačnou spolupútničkou tvorcov československej novej vlny a prispela k ich prijatiu u divákov. Dlhá bola odbornou poradkyňou MFF Karlove Vary, ako herečka sa predstavila vo filme Karla Kachyňu *Ucho*.
- Dňa 24. októbra sa konala tlačová konferencia, na ktorej Slovenský filmový ústav poskytol médiám stanovisko k informáciám o záchrane národného filmového fondu (Národný projekt č. 5 Digitálna audiovizia), ktoré opakovane zverejnil denník *Hospodárske noviny*. SFÚ je schopný kedykoľvek deklarovat, že NP č. 5 Digitálna audiovizia je pripravený s maximálnou zodpovednosťou a na vysokej profesionálnej úrovni.
- Uplynulé týždne priniesli správu o úmrtí dvoch vynikajúcich slovenských hercov Dušana Lenciho (30. 9.) a Ela Romančíka (9. 10.). Dušan Lenci bol dlhoročným členom súboru nitrianskeho divadla, kde pôsobil od roku 1971, a divadlo v ňom stratilo jedného zo svojich najvýznamnejších hercov. Diváci ho mali možnosť vidieť aj v množstve televíznych postáv. O hercovi Elvi Romančíkovi sa dočítate viac na str. 42.

► jar

OD KLASIKY PO SÚČASNÉ TRENDY

100 2012 PROJEKT

NAJVÄČŠIA PUTOVNÁ PREHLIADKA FILMOV
ZO ZLATÉHO FONDU SVETOVEJ KINEMATOGRAFIE
A DIEL OCENENÝCH NA MEDZINÁRODNÝCH
FILMOVÝCH FESTIVALOCH

od 6. septembra

V KINÁCH A FILMOVÝCH KLUBOCH / www.asfk.sk

8
7
4
6
9
5
10
1
x
3

- 1: **Bohémsky život**
Aki Kaurismäki
- 2: **Čierna mačka, biely kocúr**
Emir Kusturica
- 3: **Čierna Venuša**
Abdellatif Kechiche
- 4: **Hanba**
Steve McQueen
- 5: **Chlapec na bicykli**
Jean-Pierre Dardenne, Luc Dardenne
- 6: **Neha**
Martin Šulík
- 7: **Rozchod Nadera a Simin**
Asghar Farhadi
- 8: **Trainspotting**
Danny Boyle
- 9: **V tme**
Agnieszka Holland
- 10: **Život Briana**
Terry Jones
- x: **Upír Nosferatu**
Friedrich W. Murnau

KALENDÁRIUM

▶ **PREMIÉRY**

DISTRIBÚCIA

ROZHOVOR

PUBLIKÁCIE

▶ **TÉMA**

FILMOVÉ NOVINKY

FESTIVALY

▶ **RECENZIA**

PROFIL

OHLASY

REBRÍČKY A JUBILEÁ

▶ **PROGRAM**

KINA LUMIÈRE

PREDAJ MESAČNÍKA FILM.SK: KNIHKUPEČTÁ / BRATISLAVA ▶ Klapka.sk – predajňa SFÚ (Grösslingová 43) ▶ Artforum (Kozia 20)
▶ Martinus (Obchodná 26) ▶ Modu – Svet knihy (Obchodná 4) ▶ Prospero – predajňa DU (Jakušovo nám. 12) + vrátnica ÚŠMU (Svoradova 2)
FILMOVÉ KLUBY ▶ Kino LumiÈre Bratislava – kino SFÚ (Sptátska 4) ▶ FK – Kino Junior Levice
▶ FK – Kino Srojár Martin ▶ FK – Kino Fontána Piešťany ▶ FK – Naoko Trnava

IFA SLOVENSKÝ
FILMOVÝ ÚSTAV
SLOVAK FILM
INSTITUTE

FILM.SK JE EVIDOVANÝ MK SR P0D E.V. Č. EV 947/08